Gel[:b]lau

Deutsch-ukrainisches Magazin
Ausgabe #23, 01.04.2022
www.gelblau.net

Impressum

Chefredaktion: *Kseniya Fuchs, Ilona Gerlach*
Redaktion *Afina Albrecht*
Layout: *Kseniya Fuchs, Michael Sobolev*
Illustration: *Julia Marushko (Cover: „Little Boy from Germany“, Acryl auf Holz, 18x24 cm, 2019. Foto: Berry Behrendt), Veronika Bardovskyh (Comics, Digital Painting), Kateryna Dorokhova (Rückcover, Digital Painting), Iulia Yakovleva („Desperation“, Aquarell auf Papier, 50x70 cm, S.12-13), Michael Sobolev (24-31)*
Lektorat: *Afina Albrecht, Kseniya Fuchs, Ilona Ushenina, Christian Gerlach*
Übersetzer:innen: *Anna Gutsaliuk, Afina Albrecht, Ilona Gerlach, Kseniya Fuchs*

Herausgeber: *Ukrainisches Atelier für Kultur & Sport e. V.*
Hermannstr. 5A, 70178 Stuttgart
E-Mail: info@uaks.de
ISSN: 2509-8136, 500 Auflage
Erscheinungsweise: quartalsweise

Kontakt Redaktion: *E-Mail: red@gelblau.net, Telefon: +49 1525 396 97 65*
Webseite: *www.gelblau.net, www.fb.com/gelblau.ua, @gelblau.ua*

Druck: *FLYERALARM GmbH, Alfred-Nobel-Str. 18, 97080 Würzburg*

Autoren: *Вікторія Загородніх / Viktoria Zagorodnikh*
Ксенія Фукс / Kseniya Fuchs
Юлія Марушко / Julia Marushko
Юлія Турчина / Yuliya Turchyna
Ярослав Григоренко / Yaroslav Grygorenko
Ростислава Мартинюк / Rostyslava Martiyuk
Михайло Сидоренко / Mykhailo Sydorenko
Дмитро Крапивенко / Dmytro Krapyvenko
Марія Шоломицька / Maria Sžolomycka
Регіна Гьорліх / Regina Görlich
Євгеній Кравц / Eugeny Kraws
Микита Москалюк / Mykyta Moskaliuk
Оксана Маслова / Oksana Maslowa

Credits für Fotos: *Ukraïner: Sergij Korowainyy, Alina Belogolowa, Ira Rogowik, Yurii Stefanyak, Sofia Soljar. Julia Marushko, Ralph Alexowitz, Berry Behrendt, Yuliya Turchyna, Panda Brothers ©, Olena Petruschkewytsch, Lady Di, Smart Prostir, Dmytro Krapyvenko, Nova Ukrainska Shkola, Eugeny Kraws, freepic.com, Wikipedia Commons, unsplash.com.*

Die Meinung der Redaktion kann sich von der Meinung der Autoren unterscheiden.

Gel[:b]lau ist ein unabhängiges Projekt, das von jungen, engagierten und talentierten Freiwilligen kreiert wird.
Wir freuen uns immer auf neue Ideen, Designer:innen, Illustrator:innen oder Autor:innen,
und auch finanzielle Unterstützung, die den Druck der Magazine ermöglicht.
Zahlungsempfänger: Ukrainisches Atelier für Kultur & Sport e. V.
IBAN: DE17600501010002857079, SWIFT-Code(BIC): SOLADEST600
Kreditinstitut: BW Bank Stuttgart. Verwendungszweck (bspw.): Für satzungsgemäße Ziele /Zwecke

© Copyright 2022 – Urheberrechtshinweis
Alle Inhalte dieses Werkes, insbesondere Texte, Fotografien und Grafiken, sind urheberrechtlich geschützt. Das Urheberrecht liegt, soweit nicht ausdrücklich anders gekennzeichnet, bei Ukrainisches Atelier für Kultur und sport e.V. Wer gegen das Urheberrecht verstößt (z.B. Bilder oder Texte unerlaubt kopiert), macht sich gem. §§ 106 ff UrhG strafbar, wird zudem kostenpflichtig abgemahnt und muss Schadensersatz leisten (§ 97 UrhG).

Editorial

Любі читачі,

Коли ми планували цей випуск, ми навіть не підозрювали, наскільки важливою стане тема дитинства в найближчі місяці. 24 лютого 2022 року мільйони українських дітей були позбавлені дитинства. Лише за декілька днів кількість загиблих внаслідок російського вторгнення в Україну досягла тризначного значення, і ще набагато більше поранених внаслідок обстрілів і бомбардувань.

Сьогодні, коли ми випускаємо у світ цей номер, мільйони хоробрих українок та українців відважно борються за майбутнє своєї країни, за майбутнє своїх дітей, за їхнє щасливе дитинство, сповнене миру та любові. Саме тому нам було важливо випустити журнал за планом і показати, які неймовірні проєкти та ініціативи були започатковані для дітей в Україні, а також українцями за кордоном.

Чи знаєте ви, наприклад, як цікаво пояснити дитині, як працює наш організм? Освітній проєкт „FIZO Kids“ це знає. А що спільного у дітей з особливими потребами та модного бренду? Відповідь на це дає інклюзивне ательє „Lady Di“. Розумний простір у будівлі бібліотеки, екологічно чисті іграшки, реформи та нові тенденції у шкільній освіті – це лише невелика добірка прогресивних змін, які сталися за останні роки. Про це та багато іншого ми з радістю доповідаємо на сторінках цього номера.

Ваша редакція

#всебудеукраїна #всебудегельблау

Liebe Leserschaft,

Als wir diese Ausgabe geplant haben, haben wir noch nicht ansatzweise denken können, wie wichtig das Thema „Kindheit“ in den nächsten Monaten werden wird. Millionen ukrainischer Kinder wurden am 24.Februar 2022 ihrer Kindheit beraubt. Innerhalb von nur ein paar Tagen wurde die Zahl der Todesopfer infolge der Russischen Invasion in die Ukraine dreistellig. Noch mehr wurden durch die Beschüsse und Bombardements verletzt.

Heute, an dem Tag, an der wir Ihnen diese Ausgabe präsentieren, kämpfen Millionen tapferer ukrainischen Männer und Frauen für die Zukunft ihres Landes, für die Zukunft ihrer Kinder und dafür, dass diese eine schöne Kindheit voller Frieden und Liebe führen können. Deswegen war es uns wichtig, das Magazin wie geplant zu veröffentlichen und zu zeigen, welche tolle Projekte und Initiativen für Kinder in der Ukraine und auch von den Ukrainer:innen im Ausland ins Leben gerufen wurden.

Wissen Sie, wie man einem Kind interessant erklären kann, wie sein Körper funktioniert? Das Bildungsprojekt „FIZO Kids“ weiß es. Was haben die Kinder mit Behinderungen und eine Fashion Brand gemeinsam? Die Antwort darauf liefert das Inklusivatelier „Lady Di“. Smart Space in einem Bibliotheksgebäude, nachhaltiges und umweltfreundliches Spielzeug, Reformen und neue Trends in der schulischen Bildung — dies ist nur ein kleiner Auszug der tollen Dinge, die in den letzten Jahren entstanden sind. Darüber und viel mehr berichten wir auf den Seiten dieser Ausgabe.

Ihre Redaktion

#standwithukraine #alleswirdgelblau

Тема номера
Cover Story

6 Фоторепортаж Ukraïner „Діти війни“
Ukraïner-Fotoreportage „Kinder des Krieges“

Персоналії
Personalien

14 Вільні школи – запорука вільного суспільства
Freie Schulen sind der Schlüssel zu einer freien Gesellschaft

19 Інтерв’ю з Мариною Мириндою, засновницею Академії „FIZO kids“
Interview mit Maryna Myryn-da, Gründerin der Akademie „FIZO Kids“

Діаспора
Diaspora

24 Логопедична творчість Юлії Турчиної
Logopädische Schätze von Yuliya Turchyna

28 Розумні та екологічні іграшки від Panda Brothers
Intelligente und umweltfre-undliche Spielzeuge von Panda Brothers

Цікаво знати
Wissen

32 Казкотерапія
Märchentherapie

З України
Aus UA

36 Я намалюю тобі любов
Ich mahle dir die Liebe

42 Smart-простір у Козельщині
Smart Space Koselschtschyna

46 Нова українська школа
Die Neue Ukrainische Schule

Стиль життя
Lifestyle

50 Україна вперше в Ралі Монте-Карло
Ukraine zum ersten Mal bei der Rallye Monte-Carlo

52 Початкова станція — дитинство
Unser Leben gleicht einer Reise

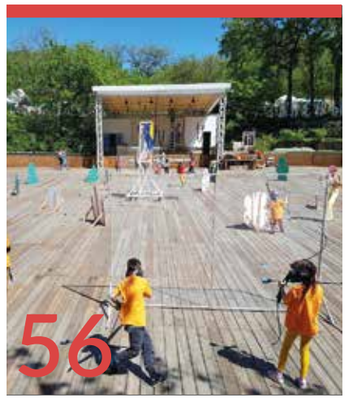

Культура
Kultur

56 Великий Дитячий День в Одесі
Der Großer Kindertag in Odesa

60 Огляд літератури
Lesetipps

62 Comics

ДІТИ ВІЙНИ

З 24-го лютого мільйони українських дітей живуть у жахливих реаліях війни. Вони ховаються у холодних підвалах від смертоносної важкої артилерії, потерпають від голоду, нестачі води та медикаментів. Вони були вимушені покинути свої домівки, свої рідні подвір'я, своїх друзів та своє щасливе мирне життя. Вони налякані, в багатьох з них вже зараз серйозні психологічні та психіатричні скарги, які ймовірно залишаться з ними на все життя. Ніхто не заслуговує на таке дитинство! Україна ніколи цього не пробачить!

© Сергій Коровайний/Sergij Korowainyy

© Сергій Коровайний/Sergij Korowainyy

ТАТО, ПОВЕР-ТАЙСЯ ЖИВИМ!

© Аліна Белоголова/Alina Belogolowa

Щиро дякуємо команді неймовірних Ukraïner за надані світлини!

© Іра Роговік/Ira Rogowik

Wir danken dem Projekt „Ukraïner“ für die bereitgestellten Fotos!

KINDER DES KRIEGES

Seit dem 24. Februar leben Millionen ukrainischer Kinder in den schrecklichen Kriegsrealien. Sie verstecken sich in kalten Bunkern vor todschwerer Artillerie, leiden unter Hunger, Wasser- und Medikamentenmangel. Sie waren gezwungen, ihre Häuser, ihre Hinterhöfe, ihre Freunde und ihr glückliches friedliches Leben zu verlassen. Sie haben Angst, und viele von ihnen haben bereits schwere psychische und psychiatrische Beschwerden, die sie wahrscheinlich ein Leben lang begleiten werden. Niemand hat eine solche Kindheit verdient! Die Ukraine wird das nie verzeihen!

© Аліна Белоголова/Alina Belogolowa

© Аліна Белоголова/Alina Belogolowa

153 дитини загинуло

внаслідок бойових дій від початку широкомасштабної збройної агресії РФ в Україні

станом на 1 квітня за даними Офісу Генерального прокурора України

© Іра Роговік/Ira Rogowik

© Сергій Коровайний/Sergij Korowainyy

153 Kinder sind seit Kriegsbeginn in der Ukraine gestorben

(01.04.2022, nach Angaben der Generalstaatsanwaltschaft der Ukraine)

© Аліна Белоголова/Alina Belogolowa

© Юрій Стефаняк/Yurii Stefanyak

>1.000.000
дітей стали біженцями

згідно з даними Дитячого фонду ООН (UNICEF) станом на 10 березня 2022

© Аліна Белоголова/Alina Belogolowa

© Юрій Стефаняк/Yurii Stefanyak

245
дітей
поранено

станом на 1 квітня за даними Офісу Генерального прокурора України

© Юрій Стефаняк/Yurii Stefanyak

245
Kinder wurden verletzt.

(01.04.2022, nach Angaben der Generalstaatsanwaltschaft der Ukraine)

© Сергій Коровайний/Sergij Korowainyy

© Софія Соляр/Sofia Soljar

>1.000.000
Kinder sind auf der Flucht

laut UNICEF zum 10. März 2022

@ rouziuliia
© Iulia Yakovleva

Розкажи мені казку,
або вільні школи — запорука вільного суспільства

За даними Асоціації вільних вальдорфських шкіл станом на травень 2020 року, у світі налічується 1214 вальдорфських шкіл. Найбільше їх у Німеччині (252), далі йдуть США (123) та Нідерланди (115). У 2014 році вальдорфська педагогіка набула статус офіційної освітньої програми в Україні, і вже в серпні 2015 року за ініціативою української художниці та вальдорфської вчительки Юлії Марушко була започаткована вальдорфська програма в її рідному Луцьку. У 2020-му році тут вже відкрився перший вальдорфський клас. А ми поспілкувалися з Юлією про те, як вона втілювала мрію свого життя.

Юлія народилася в Радянському Союзі, коли помер Брежнєв, в школу пішла при Горбачові, а закінчила — в незалежній Україні. „Я донька далекобійника і пам'ятаю дефіцит 90-х років з порожніми холодильниками. Таточко годував нашу з братом фантазію казками, мовляв, по дорозі зустрів зайчика, якому віддав усю їжу. Голос тата, який читає українські народні казки та казки народів світу досі лунає в моїй голові" — ділиться своїми спогадами Марушко.

Вже з дитинства Юлія хотіла бути вчителькою, потім — журналісткою. Так і склалося, що з радіоведучої й авторки „Радіоказки" Мишки-Марушки в Луцьку вона стала вальдорфською педагогинею. Саме з мрією заснувати вальдорфську школу в рідному Луцьку Юлія у далекому 2012-му полетіла на навчання у Німеччину. Паралельно почала вести рубрику в місцевій газеті „Слово Волині", в щотижневих публікаціях та інтерв'ю якої вона розповідала про альтернативну освіту та її роль для дитини та країни. „У мене є мрія — писала Юлія — Вальдорфська школа в рідному Луцьку". Згодом кожна бабуся в селі запитувала: „Коли вже буде тут така школа?"

Але революція і війна внесли корективи у плани художниці. Переломні події сучасної України — від Революції Гідності до окупації Криму і війни з Росією — Юлія записувала в мистецькі щоденники Марушки: „Солдати часу", „Жінка і війна", „Анастазис". Хоча насправді вона хотіла малювати лише дітей. А 15 березня 2015 року на війні загинув Володимир Кочеткóв-Сукáч — керівник волонтерського проєкту „Аеророзвідка" з позивним „Чубака" та ідейний засновник вальдорфської педагогіки в Києві. Смерть Володимира Кочеткова, який був батьком Юліної учениці, спонукнула Марушко до дій, а саме до розвитку вальдорфської освіти на Волині. „Я сконтактувалась з Оленою Кілльґе, вальдорфською вчителькою, яку знала з німецько-українських шкільних обмінів, та з журналісткою Іриною Кунинець, яка взялася за організацію семінару з українського боку. Лекторка Олена Кілльґе пригадує: „Я дуже добре пам'ятаю цей момент. Після смерті Володі у мене був глибокий емоційний порив «воювати», але на тому фронті, де я щось можу рухати. Коли я себе запитала, що робити, що я можу протипоставити цій страшній руйнуючій силі, що я вмію, я зрозуміла, що вмію засновувати школи!"

І вже в серпні 2015-го в Луцьку пройшов перший вальдорфський семінар „Роль школи у соціумі та педагогіка як мистецтво". Це стало першою антропософською роботою у Луцьку, яка показала, що нинішній важкий для України час є саме тим моментом, коли важливо робити вчинки з високих ідеалів, з думками про все людство, і що час для альтернативної педагогіки настав (*прим. авторки: антропософія — від грецького — мудрість людини — вчення, засноване Рудольфом Штайнером на початку 20-го століття, для розуміння природи, духу і розвитку людини. Антропософія лежить в основі вальдорфської педагогіки*). З цього потужного імпульсу й виникла Луцька вальдорфська ініціатива, яка у 2016 році вже увійшла в Асоціацію вальдорфських українських ініціатив. „Усе це — без державної підтримки, на ентузіазмі моїх друзів, вальдорфських вчителів з Німеччини і Швейцарії, які кожні канікули, протягом наступних років прилітали з семінарами в Луцьк, розворушуючи ентузіазм батьків, знаходячи підтримку небайдужих людей" — розповідає Юлія.

Сьогодні вальдорфська педагогіка впевнено пускає коріння у Луцьку, в якому вже працює вальдорфський дитячий садок „Диво-сад", сімейний клуб „Зернятко", а у 2020-му році відкрився перший вальдорфський клас. Тут працює колегія вчителів з українським та міжнародним досвідом, які впроваджують вальдорфську педагогіку як мистецтво життя. Коло зацікавлених розширюється, і все більше батьків надають перевагу саме цій освітній програмі.

„Моя мрія — реальність. Вона дійсно жива! Час летить як відео в TikTok. Дитинство багатьох дітей проходить не в селі у бабусі, а в електронних гаджетах. Прохання дитини „Розкажи мені казку" змінилося вимогою „Постав мені вподобайку". Натомість діти вже „другого першого" вальдорфського класу слухають народні казки, зібрані Оленою Пчілкою в лісах Волині, почуті в німецьких селах братами Грімм, а також мої авторські казки Мишки-Марушки.

Україна потребує більше вільних шкіл. Адже вільні школи — запорука вільного суспільства. А щодо мене — після дев'яти років проживання в Німеччині я знову віднайшла свій голос, і тепер пишу, ілюструю та розповідаю казки вже німецькою мовою. І нарешті малюю дітей. Я вважаю, що казки необхідні усім. Особливо в найтемніші часи. Весна, що прийшла, буде дуже важка. Це восьма весна від початку війни, і найголовніше не втратити віру в диво. Адже на дитинство під час війни не заслужила жодна людина" ■

Вальдорфський клас у Луцьку, 2021 рік

5 березня 2022-го року учні з Луцької вальдорфської школи і садку приїхали у Гамбург. Юлія Марушко у співпраці з громадською організацією aubiko e.V. та вальдорфською школою Christophorus зустріли 45 новоприбулих українців та розселили по гостьових родинах. Але люди продовжують прибувати.

„Після весняних канікул діти пішли у школу. Найголовніше для мене — не втрачати жодного шкільного дня. Нині ми — у казковій вальдорфській школі, про яку я мріяла", — розповідає Юлія. Наразі усі вчителі та вихователі, які тимчасово перебувають у Гамбурзі, мають тільки одне бажання: „Коли небо над Україною знову буде мирним, будемо продовжувати навчання у повному навчальному складі у рідному Луцьку".

Юлія Марушко висловлює величезну подяку вальдорфській школі Christophorus- Schule Bergstedt та Rudolf-Steiner-Schule Hamburg, в яких під час канікул було надано прихисток та допомогу кожній людині, яка того потребувала.

Довідка: Юлія Марушко — журналістка, художниця, перекладачка, вальдорфська вчителька, казкарка, засновниця мистецької організації ArtMaidan у Гамбурзі, ініціаторка вальдорфського руху на Волині, з літа 2020-го року членкиня Märchenforum Hamburg e.V.
Instagram @art.marushka

Юлія зі своїми підопічними під час екскурсії в місті Гамбург

Erzähl mir ein Märchen

oder freie Schulen sind der Schlüssel zu einer freien Gesellschaft

Aus dem Ukrainischen von Kseniya Fuchs

Laut dem Bund der Freien Waldorfschulen gibt es weltweit 1.214 Waldorfschulen (Stand Mai 2020). Die meisten von ihnen befinden sich in Deutschland (252), gefolgt von den Vereinigten Staaten (123) und den Niederlanden (115). 2014 erhielt die Waldorfpädagogik den Status eines offiziellen Bildungsprogramms in der Ukraine, und im August 2015 wurde auf Initiative der ukrainischen Künstlerin und Waldorfpädagogin Julia Marushko ein Waldorfprogramm in der ukrainischen Stadt Luzk ins Leben gerufen. 2020 wurde hier die erste Waldorfklasse geöffnet. Wir haben mit Julia darüber gesprochen, wie sie ihren Traum verwirklicht hatte.

© Julia Marushko

Julia wurde in der Sowjetunion geboren, als Breschnew starb, unter Gorbatschows Regierung ging sie zur Schule und machte ihren Abschluss schon in der unabhängigen Ukraine. „Ich bin die Tochter eines Lkw-Fahrers und erinnere mich gut an die Defizit-Zeit der 90er mit leeren Kühlschränken. Papa fütterte meinen Bruder und mich mit erfundenen Geschichten, indem er uns oft sagte, dass er auf dem Heimweg einen Hasen getroffen und diesem das ganze Essen gegeben habe. Die Stimme meines Vaters, der uns ukrainische Volksmärchen vorliest, ist immer noch in meinem Kopf zu hören" — teilt Marushko ihre Erinnerungen.

Seit ihrer Kindheit wollte Julia Lehrerin und Journalistin werden. Zuerst arbeitete sie als Radiomoderatorin und Autorin in ihrer Heimatstadt Luzk. Mit ihrem Traum, hier eine Waldorfschule zu gründen, flog Julia 2012 nach Deutschland. Gleichzeitig startete sie eine Kolumne in einer ukrainischen Lokalzeitung und berichtete wöchentlich über alternative Bildung und ihre Rolle für Kinder und das ganze Land. Doch die Revolution der Würde und der Krieg veränderten Julias Pläne. Als Künstlerin wollte sie immer Kinder malen, stattdessen schaffte sie eine künstlerische Chronologie der modernen ukrainischen Geschichte, die rund 150 Werke umfasst (siehe Gelblau #19). Am 15. März 2015 starb im Krieg Wolodymyr Kotschetkow-Sukatsch, der ideologische Gründer der Waldorfpädagogik in Kyjiw. Sein Tod veranlasste Maruschko zum Handeln: „Ich kontaktierte Olena Killge, eine Waldorflehrerin, die ich vom deutsch-ukrainischen Schulaustausch kannte, und die Journalistin Iryna Kuninets mit der Bitte, ein Seminar in der Ukraine zu organisieren." Olena Killge erinnert sich: „Nach Wolodymyrs Tod hatte ich einen tiefen emotionalen Drang, zu kämpfen. Als ich mich fragte, was ich tun könnte, um dieser schrecklichen zerstörerischen Kraft entgegenzuwirken, wurde mir klar, dass ich Schulen gründen sollte!"

Und schon im August 2015 fand in Luzk das erste Waldorfseminar statt. Dies war die erste anthroposophische Arbeit in der Stadt, die zeigte, dass die derzeit schwierige Zeit für die Ukraine auch der richtige Moment ist, von hohen Idealen aus zu handeln, mit Gedanken an die ganze Menschheit, und dass die Zeit für alternative Pädagogik gekommen ist. Aus diesem starken Impuls entstand die Luzker Waldorfinitiative, die 2016 der Vereinigung ukrainischer Waldorfinitiativen beigetreten ist.

„All das — ohne staatliche Unterstützung und nur mit der Förderung meiner Freunde, Waldorflehrer aus Deutschland und der Schweiz, die in den folgenden Jahren in jedem Urlaub nach Luzk flogen, um die weiteren Seminare zu führen. Die Eltern waren davon begeistert und wir fanden noch mehr Unterstützung“, sagt Julia.

Heute ist die Waldorfpädagogik fest in Luzk verwurzelt. Hier wurden ein Waldorfkindergarten und ein Familienclub gegründet und 2020 öffnete ihre Türe die erste Waldorfklasse mit einem Gremium von Lehrern mit ukrainischer und internationaler Erfahrung. Der Interessentenkreis erweitert sich weiter und immer mehr Eltern bevorzugen heutzutage dieses Bildungsangebot.

„Mein Traum wurde verwirklicht. Die Zeit vergeht wie ein Video in TikTok. Viele Kinder verbringen ihre Kindheit nicht in malerischen Dörfern ihrer Großeltern, sondern in elektronischen Spielereien. Die Bitte eines Kindes „Erzähl mir ein Märchen“ wurde durch die Anforderung „Gib mir ein Like“ in Instagram ersetzt. Stattdessen hören die Kinder der „zweiten“ ersten Waldorfklasse in Luzk die ukrainischen und deutschen Volksmärchen. Die Ukraine braucht mehr freie Schulen. Denn freie Schulen sind der Schlüssel zu einer freien Gesellschaft. Was mich betrifft, so habe ich nach neun Jahren in Deutschland meine Stimme wiedergefunden und schreibe, illustriere und erzähle Märchen nun auch auf Deutsch. Und ich male endlich Kinder. Ich glaube, wir alle brauchen Märchen. Besonders in den dunkelsten Zeiten. Das kommende Frühjahr wird sehr schwierig sein. Dies ist der achte Frühling seit Beginn des Krieges, und das Wichtigste ist, den Glauben an Wunder nicht zu verlieren. Schließlich hat niemand eine Kriegskindheit verdient” ■

Am 5. März 2022 kamen die Schüler:innen der Luzker Waldorfschule in Hamburg an. Julia Marushko in Kooperation mit aubiko e.V. (*ein gemeinnütziger, eingetragener Verein und der Träger der freien Jugendhilfe*) und Christophorus-Waldorfschule trafen 45 neu angekommene Ukrainer:innen und brachten sie bei Gastfamilien unter. Aber die Menschen kommen immer wieder weiter an.

„Nach den Frühlingsferien gingen die Kinder in die Schule. Für mich war es sehr wichtig, keinen einzigen Schultag zu verlieren. Heute befinden wir uns in der fabelhaften Waldorfschule, von der ich geträumt habe“, sagt Julia. Derzeit haben alle Lehrerinnen und Erzieherinnen, die vorübergehend in Hamburg sind, nur einen Wunsch: „Wenn der Himmel über der Ukraine wieder friedlich ist, lernen wir in unserer Heimatstadt Luzk mit voller Kraft weiter.“

Julia Marushko bedankt sich bei der Waldorfschule Christophorus-Schule Bergstedt und der Rudolf-Steiner-Schule Hamburg, die in den Ferien allen Bedürftigen aus der Ukraine Unterkunft und Hilfe gewährt haben.

Über Julia Marushko: Journalistin, Künstlerin, Übersetzerin, Waldorflehrerin, Märchenerzählerin, Gründerin von ArtMaidan e.V. in Hamburg, Initiatorin der Waldorfbewegung in Wolhynien (Luzk, die Ukraine), seit Sommer 2020 — Vereinsmitglied vom Märchenforum Hamburg e.V.
Instagram @art.marushka

Фантастичні люди й де вони живуть

Victoria Zagorodnikh

Інтерв’ю з Мариною Мириндою, засновницею Академії цікавих наук „FIZO kids“

ПРО ПЕРШІ КРОКИ

Навчальний проєкт „FIZO kids“ був однією з безлічі ідей, які постійно крутились в моїй голові. Така вже я людина — нескінченний генератор стартапів. За освітою я — лікар, тому „FIZO kids“ став втіленням моєї улюбленої теми — анатомії та фізіології тіла людини.

Сьогодні технології прогресують дуже швидко. Я бачу, як швидко діти опановують складні речі, роботу з гаджетами. Мені здалося несправедливим, що трирічна дитина легко розбирається у смартфоні, і при цьому не має жодного уявлення про те, як влаштоване її власне тіло. Вважаю, якщо дитина усвідомить важливість і цінність кожної своєї клітинки, то буде уважно і з повагою ставитися до себе і свого здоров’я в дорослому віці. Отже, перший курс занять ми присвятили таємницям тіла людини. Можна сказати, що, створюючи „FIZO kids“, наша команда замахнулася на ідею оздоровлення нації.

Від глобальних задумів ми перейшли до реалізації: влітку 2018 року я була в декреті — і почалося. Кожен етап створювали власними силами. Логотип малювали з племінницею, всю технічну частину взяла на себе моя подруга: вона, на відміну від мене, добре розуміється на технічних питаннях. А інша подруга — методистка дитячих навчальних програм — допомогла з подачею інформації так, щоб малюкам було цікаво її сприймати.

Перші заняття проводили в школах і дитсадках. Потім організували цикл заходів у великому торговому центрі. Це стало нашим феєричним стартом, після якого ми щосуботи збирали дитячі аншлаги на заняття про тіло людини. Та що там! Батьки, які в цей час мали можливість залишити малечу й зайнятися шопінгом, лишалися із нами, щоб послухати цікавинки! Згодом ми підписали кілька угод зі школами й садками на проведення курсу про тіло людини, а потім бабахнув карантин. Ми жили в передчутті, що ось-ось все і закінчиться. Але куди там! Замовники вимагали онлайн курсів. Так, замість одного предмету у нас вийшло цілих п’ять: «Людина і тварина», «Школа дитячої безпеки», «Дивовижні свята народів світу», «Живопис і малюнок для дітей» та партнерська програма — «Здорове харчування для дітей». Це було вже не просто „FIZO“, а ціла Академія цікавих наук!

ЩО СТАЛОСЯ ПОТІМ

Карантин всадив усіх по домівках, і ми сконцентрувалися на онлайн уроках. Так вийшло, що у нас збереглися контакти українських сімей, які емігрували за кордон. Ми дали повідомлення в їхню групу про наш проєкт. За щасливим збігом обставин Академія цікавих наук швидко перейшла в міжнародний формат, і зараз у нас навчаються діти з 9 країн.

Отримуючи силу-силенну схвальних відгуків про свою роботу, ми надихаємося і зважуємося зробити такі ж захопливі програми з біології, хімії, фізики — старшим школярам також важливо навчатись, щоб було цікаво! Дуже тішимося, коли нас запрошують на різні заходи. Наприклад, на запрошення Олімпійського Комітету України ми були в дитячому таборі й виступали перед юними майбутніми спортсменами, розказували про роботу людського серця.

Мабуть, здаватиметься досить дивним, але ми вдячні пандемії та карантину. Коли вимушений в екстремально короткий термін освоїти зовсім новий для себе простір — інтернет, а сарафанне радіо вдячних учнів передає тебе із рук в руки, берешся за справу. Так, за неповні два роки, із маленького локального українського проєкту, „FIZO kids“ став міжнародним. До викладання залучені чудові хлопці й дівчата, більшість з яких медики. Ми пишаємося тим, яку справу робимо!

Моя сім'я долучається до роботи проєкту автоматично. Усі уроки для найменших слухачів ми тестували на моєму маленькому синові — чи цікавим буде саме такий формат подачі? А може щось розказати по-іншому?

АЛІНА ДАРУГА, ВИКЛАДАЧКА АКАДЕМІЇ ЦІКАВИХ НАУК „FIZO KIDS“, ДОДАЄ:

Що особливого в FIZO? Весь проєкт — особливий! Ми легко і просто розповідаємо дітям про складне. Наприклад, як влаштований наш організм, як ми дихаємо, як подорожує каша всередині нас! Тема про тварин — моя улюблена! Ви знали, наприклад, що павуків на світі 46806 видів? Ось, знаєте тепер! Кожне заняття з малюками — неповторне: вони так дивуються і радіють різним фактам, і бачити ці очі, сповнені щирого подиву і щастя — це таке задоволення!

На кожному занятті обов'язково відбувається щось кумедне: один мій учень дуже засмутився, що в день його народження святкують День огірка! А чому? Тому що через власну вечірку він не зможе потрапити на це чудове свято! Обожнюю свою роботу і все, що тут у нас відбувається!

НАОСТАНОК — ПРО ПЛАНИ НА МАЙБУТНЄ

Ми прагнемо розвиватися й надалі, заводити нових друзів, партнерів. Маємо ще одну ідею: зробити заняття для батьків про те, як пізнавати навколишній світ із власною дитиною, показати його з цікавої сторони.

Також цього літа хочемо організувати такий собі дитячий науково-дослідний табір — будемо досліджувати цікавинки природи просто в лісі! Для цих занять ми залучаємо ботаніків, біологів. Неймовірно — скільки фантастичних людей живе навколо нас, які стільки знають про цей світ, вміють цікаво про нього розказати, але не знають, де і з ким поділитися знаннями. Моя задача, як організаторки проєкту — розшукати їх, об'єднати в ідейну спільноту. Тож, якщо це про вас — відгукніться ■

Засновниця проєкту, Марина Миринда, разом із сином і мамою наразі перебувають у Берліні, де їх прихистили друзі. Аліна Даруга разом з родиною залишається в Києві та продовжує навчати дітей у перервах між обстрілами.

З початку війни проєкт Fizo Kids пропонує безкоштовні онлайн заняття для українських дітей. Розклад доступний у телеграм каналі → t.me/fizokids

Fantastische Menschen und wo sie leben

Interview mit Maryna Myrynda, Gründerin der Akademie der interessanten Wissenschaften „FIZO Kids“

Aus dem Ukrainischen von Afina Albrecht

« Jede Unterrichtsstunde mit den Kindern ist wunderschön: Sie sind so überrascht und glücklich über verschiedene Tatsachen, und diese Augen voller aufrichtigem Staunen und Glück — sie bereiten wahre Freude! »

ÜBER DIE ERSTEN SCHRITTE

Das Bildungsprojekt „FIZO Kids“ war eine meiner vielen Ideen. So bin ich nun, ein wahrer Startup-Generatorin. Als Ärztin fand ich in dem Projekt „FIZO Kids“ die Verkörperung meines Lieblingsthemas — Anatomie und Physiologie des menschlichen Körpers.

Heute schreitet die Technologie sehr schnell voran. Ich sah, wie rasch die Kinder komplexe Dinge meistern und mit Gadgets spielen. Es erschien mir unfair, dass ein dreijähriges Kind ein Smartphone leicht verstehen kann und gleichzeitig keine Ahnung hat, wie sein eigener Körper aufgebaut ist. Ich glaube, wenn ein Mensch die Bedeutung und den Wert jeder seiner Zellen von Kindheit an erkennt, wird er im Erwachsenenalter aufmerksam und respektvoll mit sich selbst und seiner Gesundheit umgehen. Also widmeten wir den ersten Kurs den Geheimnissen des menschlichen Körpers. Man könnte meinen, durch Schaffung von „FIZO Kids“ hat unser Team die Idee der Wiedergesundmachung einer ganzen Nation in Gang gesetzt.

Es ging sehr schnell in die Umsetzung: Im Sommer 2018 war ich in Elternzeit und es ging los. Alles wurde von uns erschaffen. Das Logo wurde von meiner Nichte gezeichnet, den ganzen technischen Teil übernahm meine Freundin: Sie kennt sich im Gegensatz zu mir damit aus. Und eine andere Freundin — eine Methodologin für die Lehrpläne — half bei der Informationsaufbereitung, denn es musste ja die Kinder interessieren und auf sich ihre Aufmerksamkeit ziehen.

Der ersten Unterrichtseinheiten fanden in Schulen und Kindergärten statt. Dann haben wir eine Reihe von Veranstaltungen in einem großen Einkaufszentrum organisiert. Das war ein Erfolg! Jeden Samstag waren die Kinderkurse zum menschlichen Körper ausverkauft. Es ging aber weiter! Die Eltern, die die Möglichkeit hätten einkaufen zu gehen, blieben dennoch bei uns, um gemeinsam mit ihren Kindern interessante Dinge zu hören!

Es folgten weitere Vereinbarungen mit Schulen und Kindergärten. Und dann kam der Lockdown. Wir lebten in Erwartung, dass es ein Ende haben wird. Vergeblich. Die Kunden forderten Online-Kurse. Statt einen Kurs boten wir gleich fünf an: „Mensch und Tier“, „Kindersicherheit“, „Die erstaunlichsten Feiertage der Welt“, „Malen und Zeichnen für Kinder“ und ein Partnerschaftsprogramm — „Gesunde Ernährung für Kinder“. Es war nicht mehr nur „Fizo“, sondern die ganze Akademie der Interessanten Wissenschaften!

WAS GESCHAH DANACH

Der Lockdown sperrte alle zu Hause ein, so konzentrierten wir uns auf den Online-Unterricht. Manche unserer Kunden sind ins Ausland ausgewandert, also haben wir auch außerhalb der Ukraine über unser Projekt erzählt. So hat sich die Akademie der Interessanten Wissenschaften zu einem internationalen Format entwickelt, und jetzt lehren wir Kinder aus 9 Ländern.

Wir haben viele positive Rückmeldungen zu unserer Arbeit bekommen, wurden inspiriert und trauten uns, unser Programm auf Biologie, Chemie und Physik zu erweitern — und auch größere Kinder damit zu animieren, Neues zu lernen!

Wir freuen uns sehr, wenn wir zu verschiedenen Veranstaltungen eingeladen werden. Zum Beispiel waren wir auf Einladung des Olympischen Komitees der Ukraine in einem Kindercamp und sprachen mit zukünftigen jungen Sportlern über die Arbeit des menschlichen Herzens.

Auch wenn es seltsam klingen mag, sind wir irgendwie der Pandemie dankbar. Wenn man gezwungen ist, in kürzester Zeit einen völlig neuen Raum für sich zu erobern — das Internet, und wenn die unbezahlte Werbung dankbarer Schüler von Mund zu Mund geht, packt man so richtig an. So wurde aus „FIZO Kids“, einem kleinen lokalen ukrainischen Projekt, in weniger als zwei Jahren aus ein internationales. Großartige junge Menschen engagieren sich als Lehrer:innen, die meisten von ihnen sind vom Beruf Ärzt:innen. Wir sind stolz darauf, was wir tun!

Meine Familie nimmt automatisch am Projekt teil. Wir haben alle Lektionen für die jüngsten Zuhörer an meinem kleinen Sohn geprobt. Wird dieses Format Interesse erwecken? Oder vielleicht doch was anderes erzählen?

ALINA DARUGA, DOZENTIN AN DER AKADEMIE DER INTERESSANTEN WISSENSCHAFTEN „FIZO KIDS“, FÜGT HINZU:

Was ist so besonders an FIZO? Alles! Das ganze Projekt ist besonders. Wir erklären Kindern einfach und unkompliziert über die schwierigen und komplizierten Dinge. Zum Beispiel, wie unser Körper aufgebaut ist, wie wir atmen, wie sich das Essen in uns bewegt!

Das Thema Tiere ist mein Favorit! Wussten Sie zum Beispiel, dass es auf der Welt 46.806 Spinnenarten gibt? Hier, jetzt wissen Sie es!

Jede Unterrichtsstunde mit den Kindern ist wunderschön: Sie sind so überrascht und glücklich über verschiedene Tatsachen, und diese Augen voller aufrichtigem Staunen und Glück — sie bereiten wahre Freude!

In jedem Unterricht passiert etwas Lustiges: Einer meiner Schüler wurde sehr verärgert, dass der „Tag der Gurke“ an seinem Geburtstag gefeiert wird! Sie wollen wissen, wieso? Denn wegen seiner eigenen Party wird er nicht zu dieser wunderbaren Gurken-Feier kommen können! Ich liebe meine Arbeit und alles, was hier geschieht.

UND ZUM SCHLUSS – ÜBER DIE ZUKUNFTSPLÄNE

Wir wollen uns weiterentwickeln, neue Freunde finden und Partner gewinnen. Wir haben noch eine andere Idee: Die Lektionen für die Eltern darüber zu machen, wie sie mit ihren Kindern die Welt um sie herum kennenlernen können.

Auch in diesem Sommer wollen wir eine Art Kinder-Forschungscamp veranstalten — wir erkunden die Natur einfach direkt im Wald! Wir engagieren Botaniker und Biologen für diese Kurse. Es ist unglaublich, wie viele unglaubliche Menschen um uns herum leben, die so viel über diese Welt wissen, interessante Dinge darüber erzählen können, aber nicht wissen, wie sie ihre Kenntnisse teilen können. Meine Aufgabe als Organisatorin des Projekts ist es, sie zu finden und in einer Gemeinschaft zu vereinen ■

Die Projektgründerin Maryna Myrynda, ihr Sohn und ihre Mutter sind derzeit bei ihren Freunden in Berlin.

Alina Daruga mit ihrer Familie bleibt in Kyjiw und unterrichtet zwischen den Schießereien weiter.

Seit Kriegsbeginn bietet das Projekt „Fizo Kids“ kostenlosen Online-Unterricht für ukrainische Kinder an. Der Zeitplan ist im Telegrammkanal verfügbar → t.me/fizokids

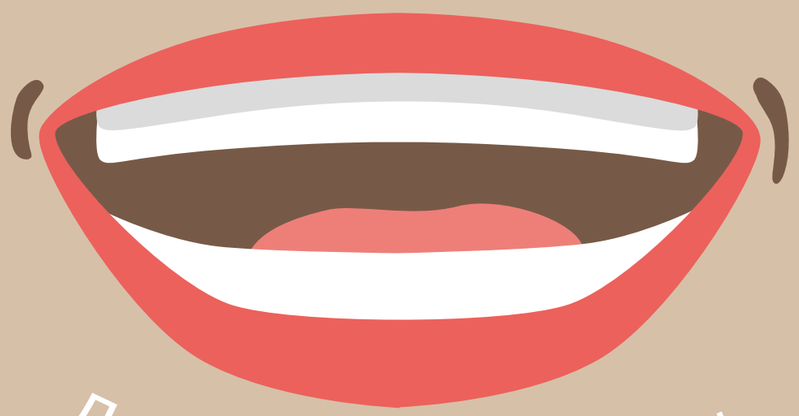

Логопедична творчість Юлії Турчиної

Добре та ніжне серце в матусі,
Край свій любити у неї навчуся.
Знаю напевно, хоч я ще дитина –
Найкраща земля – це моя Україна.
Тополі, лани, золотиста пшениця,
Лелека у небі, у лісі криниця.
Матусині руки – турботливі, сильні,
Матусині очі і ніжні, і пильні.
І пісня зворушлива в серці луна...
Вітчизна, як мати, у мене одна!
Юлія Турчина

Юлія Турчина народилася у місті Шверін, що на півночі Німеччини, у родині військовослужбовця та вчительки. Все її дитинство родина переїздила з країни до країни: НДР, Білорусь, Монголія, Росія, і, нарешті, рідна Україна, а саме Харків, у якому народилися та виросли батьки Юлії. Та у якому б місті не з'являлася родина – скрізь лунали українські пісні. Разом з мамою та її гітарою Юлія співала й для сусідів, і для друзів, які приходили в гості, і для маминих колег-вчителів. У 12 років Юлія почала писати вірші. Відтоді її мрією стало побачити своє прізвище на обкладинці книги. Мрії, як відомо, здійснюються...

Школу та технічний університет дівчина закінчила у Харкові. В останній рік навчання одружилася та народила донечку. І поки сиділа у декретній відпустці, зрозуміла, що саме діти надихають її на нові ідеї та дарують бажання творити. Тож Юлія вступила до педагогічного університету і після його закінчення пішла працювати логопедом в один з дошкільних навчальних закладів Харкова. Там вона вже мала змогу побачити на практиці, що саме цікавило малюків, якого матеріалу українською бракувало, які методи роботи були ефективними. Зібравши до купи свої творчі напрацювання, Юлія віднесла до видавництва свою першу збірку під назвою «Абетка-логопедка». Збірка містила різноманітні завдання, загадки та вірші для роботи над звуковимовою.

„Наразі в мене понад 25 друкованих робіт. Це і вірші для дітей, і посібники для розвитку мовлення, і робочі зошити для логопедів, також я була співавтором «Букваря» та друкувалася у багатьох дитячих періодичних виданнях" — розповідає авторка.

Три роки тому, вже на той момент проживаючи в Німеччині, Юлія створила групу у Facebook, в якій ділилася з українськими колегами-педагогами своїми віршами, логопедичними вправами, різноманітними завданням для дошкільнят та молодших школярів. Сьогодні група нараховує вже 20000 учасників — це і логопеди з різних куточків України, і вчителі та вихователі, які потребують матеріали до певної теми або свят, і україномовні батьки, які шукають ресурси для занять з дітьми, щоб підтримувати рідну мову малюків, знаходячись в іншомовному середовищі.

За словами Юлії, багато класичного логопедичного віршованого та ігрового матеріалу залишилося ще з радянських часів російською мовою. Існує певна проблема знайти якісний сучасний україномовний матеріал для занять. Тут вже педагогиня й дала волю своїй творчості! Юлія постійно пише нові чистомовки та створює нові вправи, ігри та ребуси.

„Радію, коли колеги пишуть мені, що вже 10 років користуються моїми логопедичними зошитами під час своїх занять, а зараз мають таку нагоду через соціальну мережу привітати мене та віддячити. В такі хвилини розумію, що працюю недаремно. Радію, коли знайомі надсилають сторінки зі шкільних зошитів за програмою «Інтелект України» або

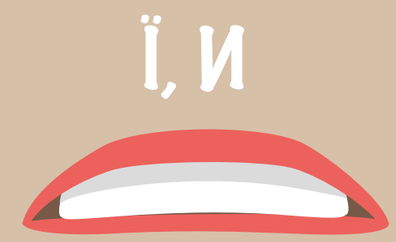

з підручників, в яких бачать мої вірші. Радію, коли можу дати пораду або поділитися практичним матеріалом з батьками, які хочуть, щоб їхні дітки володіли українською. Для таких випадків в мене є розробки занять з розвитку мовлення. В ігровій формі працюємо над певними лексичними темами, звертаючи увагу на словниковий запас, граматику та співаючи тематичні пісні" — ділиться Юлія.

Зараз в Юлії декілька творчих планів. По-перше, співпраця з українськими видавництвами — авторка пише наразі буквар, який допоможе дітям навчитися читати українською, і складає збірку логопедичних віршів. По-друге, вона мріє, що зможе видати книгу і в Німеччині, тому що є безліч ідей щодо створення завдань для розвитку пам'яті, уваги, мовлення. Завдання будуть містити лише ілюстрації та детальну інструкцію щодо виконання. Єдине, що потрібно — перекласти інструкцію на мову, якою володіє дитина ■

«АБЕТКА-ЛОГОПЕДКА»

Logopädische Schätze von Yuliya Turchyna

Yuliya Turchyna wurde in Schwerin, Norddeutschland, geboren. Ihre Mutter ist Lehrerin und Ihr Vater ein Militärangehöriger, weswegen Ihre Familie während ihrer ganzen Kindheit von Land zu Land umziehen musste: Von DDR nach Belarus, Mongolei, Russland und bis sie schließlich in die ukrainische Heimat Kharkiw fand, wo Yuliyas Eltern geboren und aufgewachsen waren. Egal, in welcher Stadt die Familie aber unterwegs war, überall erklangen ukrainische Lieder. Zusammen mit ihrer Mutter gab Yuliya Auftritte für die Nachbarn, Kollegen ihrer Mutter oder Freunde, die zu Besuch kamen: sie sang während ihre Mutter Gitarre spielte. Im Alter von 12 Jahren begann Yuliya, Gedichte zu schreiben. Seitdem träumte sie davon, ihren Namen auf einem Buchcover zu sehen. Träume werden bekanntlich wahr...

Yuliya absolvierte die Schule und anschließend die technische Universität in Kharkiw. Im letzten Studienjahr heiratete sie und bekam bald darauf eine Tochter. Und während ihrer Elternzeit bemerkte sie, dass gerade Kinder sie zu neuen Ideen inspirieren und ihr Wunsch zum Schreiben verleihenSo hat Julia sich an der Pädagogischen Universität einschreiben lassen. Nach ihrem Abschluss arbeitete sie als Logopädin in einer der vorschulischen Bildungseinrichtungen in Kharkiw.

Dort konnte sie bereits in der Praxis sehen, wofür die Kinder sich genau interessieren, welche Lehrmaterialien auf Ukrainisch fehlten und auch welche Arbeitsmethoden die effektivsten waren. Nachdem sie ihre kreativen Errungenschaften zusammengestellt hatte, brachte Yuliya ihre erste Sammlung unter dem Namen «ABC-Logopädie» zum Verlag. Die Sammlung enthielt verschiedene Aufgaben, Rätsel und Gedichte zur Arbeit an der Lautsprache.

„Bis jetzt habe ich mehr als 25 Werke ausgegeben. Das sind Gedichte für Kinder, Hilfsmittel zur Sprachentwicklung und Arbeitshefte für Logopäden. Ich war auch Co-Autorin von «Fibel» und wurde in vielen Kinderzeitschriften publiziert“, erzählt die Autorin.

Vor drei Jahren und bereits in Deutschland gründete Yuliya eine Facebook-Gruppe, in der sie ihre Gedichte, logopädische Übungen, verschiedene Aufgaben für Vorschulkinder und jüngere Schulkinder mit ukrainischen Kolleg:innen teilte. Heute zählt die Gruppe bereits 20.000 Mitglieder – das sind Logopäden aus verschiedenen Ecken der Ukraine, Lehrer:innen und Erzieher:innen, die Materialien für ein bestimmtes Thema oder Veranstaltung benötigen. Dazu gehören auch ukrainischsprachige Eltern, die nach den Materialien für den Kinderunterricht suchen, um die Muttersprache ihrer Kinder in einer fremdsprachigen Umgebung zu unterstützen.

Laut Yuliya war es sehr schwer, hochwertigen Lehrstoff in der ukrainischen Sprache zu finden, da das Meiste, was aus der Sowjetzeit geblieben und übernommen wurde, auf Russisch war. So ließ die Pädagogin ihrer Kreativität freien Lauf! Julia schreibt ständig neue Zungenbrecher und bildet neue Übungen, Spiele und Rätsel.

„Ich freue mich, wenn Kolleg:innen mir schreiben, dass sie meine logopädischen Hefte seit 10 Jahren im Unterricht verwenden und nun die Möglichkeit haben, mir über ein soziales Netzwerk zu gratulieren und sich bei mir zu bedanken. In solchen Momenten verstehe ich, dass ich nicht umsonst arbeite. Ich freue mich, wenn Freunde mir Seiten aus Schulheften im Rahmen des Programms «Intellekt der Ukraine» oder aus Lehrwerken schicken, in denen sie meine Gedichte finden.

Ich freue mich, wenn ich Ratschläge geben oder praktischen Stoff mit den Eltern teilen kann, die möchten, dass ihre Kinder Ukrainisch können. Für solche Fälle habe ich Unterrichts-Einheiten zur Sprachentwicklung entworfen. Auf spielerische Weise arbeiten wir an bestimmten lexikalischen Themen, achtend auf Vokabeln und Grammatik, singend passende zum Thema Lieder“, erzählt Yuliya.

Aktuell arbeitet Yuliya an mehreren kreativen Projekten. Erstens, die Zusammenarbeit mit den ukrainischen Verlagen: Die Autorin arbeitet aktuell an einer Fibel, die Kindern hilft, auf Ukrainisch lesen zu lernen, und stellt auch eine Sammlung von logopädischen Gedichten zusammen. Zweitens, träumt sie davon, in Deutschland ein Buch zu veröffentlichen, weil sie viele Ideen für Aufgaben zur Gedächtnisentwicklung, Aufmerksamkeit und Sprache hat. Die Aufgaben enthalten nur Abbildungen und detaillierte Anweisungen zur Ausführung. Das Einzige, was gebraucht wird, die Anweisungen in die Sprache zu übersetzen, die das Kind versteht

ABC-Logopädie auf Facebook

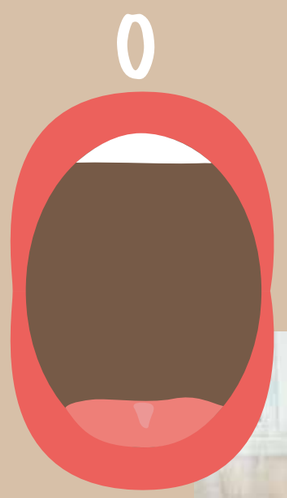

Мова має значення!

Aus dem Ukrainischen von Anna Gutsaliuk

Розумні та екологічні іграшки від **Panda Brothers**

Текст та фото: Ярослав Григоренко

Пандемія COVID-2019 посприяла розвитку багатьох нових ініціатив та проєктів, про які Gel[:b]lau писав у попередніх номерах. Свіженький бренд „Panda Brothers“ — ще один тому приклад. Співзасновниці Марія Григоренко та Крістіна Уродімская заснували нову компанію, надихнувшись ідеєю створювати унікальні іграшки для малюків.

Марія та Крістіна проживають в Європі та США, і вірять у ранній розвиток дітей та в те, що іграшки мають виконувати не тільки розважальну, а ще й навчальну функцію. Марія зауважує: «Оскільки ми самі мами, ми швидко зрозуміли, наскільки погано виготовлений і продуманий нинішній асортимент іграшок на ринку. Шукаючи цікавинки своїм дітям, ми помітили, що насправді дуже важко знайти якісні продукти, які були б корисними для дітей, функціональними й навчальними, й на додачу по доступній ціні. Тому ми й вирішили створити свій бренд іграшок, які були б якісними та сертифікованими, і зберігали б свою функціональність на роки. Так і виникла ідея бренду „Panda Brothers“».

Старт бренду на ринку США був дуже успішний, перші іграшки дуже сподобалися покупцям — переважно таким же мамам як Марія та Крістіна. Коли почали надходити перші схвальні відгуки, це додало дівчатам ще більше впевненості. Зараз в асортименті бренду вже шість іграшок, які продаються на онлайн платформах Європи та США.

pandabrotherstoys

Розвивальні іграшки бренду „Panda Brothers" орієнтовані на вік від 2 до 10 років. Співзасновниці приділяють особливу увагу найвищим стандартам якості. «Усі наші іграшки протестовано у спеціальних лабораторіях, вони мають сертифікати якості. Створення екологічних та довговічних й міцних іграшок було обов'язковою вимогою для нас,» — розповідають жінки.

Іграшки бренду виготовлено з твердої натуральної деревини, зокрема ясеня, буку, сосни та вільхи. Продукти не містять BPA, PVC, фталатів, формальдегіду або подібних хімічних речовин, які використовуються в пластикових іграшках. Лише органічна обробка, яка на 100% нетоксична та природна. А в тих іграшках, які потребують складання, використовується лише нетоксичний клей. На додаток — при виготовленні дерев'яних іграшок утворюється менше відходів, ніж від пластикових, а сама деревина екологічно чиста і біологічно розкладається.

«Ми твердо віримо, що модні іграшки та гаджети, які тільки й можуть, що блимати яскравим світлом, зовсім не стимулюють розвиток мозку та пізнання вашої дитини», – пояснює Крістіна. «Креативна, неструктурована гра є найефективнішим способом розвитку пізнавальних навичок і стимулювання кори головного мозку дитини, тим самим допомагаючи їм краще читати й розуміти числа, покращувати пам'ять та розвивати соціальні навички».

Нещодавно бренд випустив дошку для вивчення абетки та набір з викрутками, а незабаром планується ще 5-6 нових іграшок. Покупці, які вже познайомилися з новими продуктами, були в захваті. Хоча й досі точно невідомо, хто більше радий — батьки чи малюки. «Нам пишуть, що з новою абеткою трирічні діти починають самостійно вивчати алфавіт, а батьки хочуть закуповувати іграшки для дитячих садків» — діляться Крістіна та Марія.

Демонстрації продуктів можна побачити на YouTube-каналі **„Panda Brothers“** або на інформаційних блогах-сторінках в Instagram та Facebook — **Pandabrotherstoys**. А ті, хто цікавиться додатковою інформацією про Монтессорі-матеріали та іграшки бренду, можуть відвідати офіційний вебсайт **panda-brothers.com**, або шукати бренд на Amazon ■

Intelligente und umweltfreundliche Spielzeuge von Panda Brothers

Aus dem Ukrainischen von Afina Albrecht

Die COVID19-Pandemie hat zur Entwicklung vieler neuer Initiativen und Projekte beigetragen, über die Gel[:b]lau bereits in früheren Ausgaben berichtete. „Panda Brothers“ ist ein weiteres Beispiel dafür. Die Co-Founderinnen Maria Grygorenko und Kristina Uradzimskaya gründeten ihr Unternehmen, inspiriert von der Idee, einzigartiges Kinderspielzeug zu schaffen.

Maria lebt in Europa, und Kristina — in den Vereinigten Staaten. Sie wissen über die frühe Entwicklung der Kinder und die Rolle, welche Kinderspielzeuge dabei spielen. Maria erzählt: «Als Mütter haben wir schnell gemerkt, dass die Spielzeuge oft nicht durchdacht und schlecht produziert sind. Auf der Suche nach etwas Besserem für unsere Kinder haben wir festgestellt, wie schwierig es war, Qualitätsprodukte zu finden, die nützlich, funktional, pädagogisch durchdacht und dabei noch bezahlbar sind. Aus diesem Grund haben wir uns entschieden, eigene Spielzeugmarke zu entwickeln, die qualitativ hochwertig und zertifiziert ist und ihre Funktionalität über Jahre hinweg behält. So wurde „Panda Brothers“ geboren».

Die Kunden in den USA verliebten sich in die ersten Spielzeuge und machten die junge Marke schnell erfolgreich. Die positiven Bewertungen befestigten den Selbstvertrauen der Gründerinnen. Aktuell produziert „Panda Brothers“ bereits sechs Spielzeuge, die auf Online-Plattformen in Europa und den Vereinigten Staaten verkauft werden.

Die Lernspielzeuge von „Panda Brothers“ richten sich an Kinder im Alter von 2 bis 10 Jahren. Besonderes Augenmerk legen die Mitgründerinnen auf höchste Qualitätsstandards. «Alle unsere Spielzeuge wurden in speziellen Labors getestet und erhielten Qualitätssiegel. Umweltfreundliches, langlebiges und strapazierfähiges Spielzeug zu entwickeln — ist ein Muss», sagen die Frauen.

Die Spielzeuge von Panda Brothers bestehen aus massivem Naturholz, darunter Esche, Buche, Kiefer und Erle. Sie sind frei von BPA, PVC, Phthalate, Formaldehyd oder ähnlichen Chemikalien, die in Plastikspielzeugproduktion verwendet werden. Nur organische Behandlung, die 100 % giftfrei und natürlich ist. Wenn Klebstoffe nötig — dann nur giftfreie. Außerdem entsteht weniger Abfall als aus der Plastikspielzeugproduktion, und das Holz selbst ist umweltfreundlich und biologisch abbaubar.

«Wir glauben fest daran, dass trendige Spielzeuge und Gadgets mit ihren leuchtenden Screens die Entwicklung des Gehirns und der kognitiven Fähigkeiten eines Kindes nicht stimulieren», erzählt Kristina. «Kreatives, unstrukturiertes Spielen ist der effektivste Weg, um kognitive Fähigkeiten zu entwickeln und die Großhirnrinde zu stimulieren, wodurch es dem Kind hilft, Zahlen besser zu lesen und zu verstehen, sein Gedächtnis zu verbessern und soziale Fähigkeiten zu entwickeln».

Instagram pandabrotherstoys

Neulich wurde ein neues Alphabet-Lernbrett und ein Schraubendreher-Set herausgebracht, und bald folgen bis zu 6 neuer Spielzeuge. Käufer, die dieProdukte bereits kennen, waren begeistert. «Die Kunden schreiben uns, dass dank dem neuen Spielbrett die dreijährigen Kinder fangen an, das Alphabet selbstständig zu lernen. Jetzt wollen die Eltern die Kindergärten mit solchen Spielzeugenversorgen», sagen Kristina und Maria.

Produktvorstellung ist auf dem **YouTube-Kanal „Panda Brothers“** oder auf **Pandabrotherstoys** Social Media Seiten Instagram und Facebook zu sehen. Und diejenigen, die an weiteren Informationen über die Montessori-Materialien und -Spielzeuge der Marke interessiert sind, können die offizielle Website **panda-brothers.com** besuchen oder auf Amazon nach der Marke suchen ■

ТЕРАПІЯ КАЗКОЮ АБО ЯКБИ Я БУЛА ПОПЕЛЮШКОЮ...

Maria Szołomycka

„Одного разу у деякому царстві десь аж за тридев'ять земель жили собі, були собі…“ А от далі..? Далі кожен може вигадати свій сюжет, казку про своє життя чи що тільки спаде на думку, а потім проаналізувати: „Про що ця казка? Ким є головний герой? Які життєві перешкоди мусить він подолати, йдучи до мети? Яка мудрість зашифрована у цій історії?“

„Так виглядає один з методів казкотерапії, коли людина сама творить казку цілком спонтанно і про що завгодно, – розповідає психологиня і казкотерапевтка, керівниця ГО «Комплексна казкотерапія в Україні» Олена Петрушкевич, – такі казки насамперед є діагностичними й допо-магають визначити проблематику, зрозуміти зв'язок різних думок і поведінки людини, водночас дають відповіді на її ж питання.”

Хоча казка вже сама по собі є природним інструментом для розвитку і виховання, для психотерапії не вистачить просто прочитати, її треба обговорити, знайти важливі уроки або мудрі поради, які можна використати у житті. Можемо, до прикладу, взяти звичайну класичну казку, втілитися по черзі у Червону Шапочку, Вовка, Бабцю, Лісника – розповісти її від імені кожного з цих героїв, зрозуміти, якими думками й бажаннями вони керувалися, точніше, чим би керувалася я, якби була на їхньому місці. Виявляється, що розповідаючи ту ж саму казку з позиції різних героїв, кожен з нас матиме зовсім іншу історію: котрийсь з Вовків не з'їсть Червоної Шапочки, котрась Червона Шапочка не розповість Вовкові, куди йде, не кожна Попелюшка прийме подарунки феї. „Коли ми розбираємо казку таким чином і дивимося, як виглядає ця ж сама історія зі сторони кожного героя, шукаємо його мотивацію, чому він так повівся, то знаходимо для себе багато рекомендацій, – каже пані Олена.

– Раптом може виявитися, що коли тебе хвалять, ти перестаєш бути уважним і тобою можуть маніпулювати, бо похвала для тебе важлива... Тому така робота з текстом дає можливість усвідомити те, що було несвідомим, визначити внутрішню рекомендацію, яку людина вже має, але ще не пропрацювала. Тож не важливо, чи казка належить до улюблених, головне – щоб історія зачепила. Це може бути «Вовк і семеро козенят», «Колобок», «Червона шапочка», «Попелюшка»… У класичних казках вже закладена глибока життєва мудрість про загальнолюдські вартості, які важливі для всіх. Казка – це ігровий момент, який створює відчуття безпечного простору, знімає свідомі раціональні захисти, водночас розслабляє і дає можливість вийти на поверхню тому глибинному, що людина у собі вже давно або ніколи не помічала“.

Так за допомогою казки можна подо-лати дитячі страхи, якщо спробувати, наприклад, познайомитися зі Страхом, який, виявляється, насправді цікавою особистістю, до того ж також всього боїться. І хоча казки, головним чином, асоціюються з дітьми, за словами пані Олени, казкотерапія – це насамперед дорослий метод.

Звичайно, не кожному підходить розбирати проблему за допомогою казки, інколи замість неї варто використати фільм, притчу або просто метафору. Метафори підбирають із задоволенням усі, тому що для нас це звично і зрозуміло. Я втомився, як хто? Моє життя подібне на..? Якщо людина не може пояснити, що відбувається, їй легше зробити це метафорично, пошукати порівняння, наприклад, щось тисне на плечі, наче важкий мішок, у який щось постійно докладають. Тоді можна створити історію про когось, хто несе цей мішок і шукає вирішення, що могло б статися, щоби він став легшим.

Важливо, на думку пані Олени, щоб людина сама знайшла рішення і завершила свою історію, адже з тієї самої ситуації, кожен матиме інший вихід. Тож, чим закінчиться ваша казка, вирішувати вам, але сподіваємось, що словами „жили довго і щасливо“ ■

MÄRCHENTHERAPIE ODER WENN ICH ASCHENPUTTEL WÄRE...

„Es war einmal in einem weit entfernten Königreich …“ Und dann ..? Dann kann jeder seine Geschichte schreiben, ein Märchen über das eigene Leben oder was auch immer einem in den Sinn kommt. Im Anschluss folgt die Analyse: „Was für ein Märchen ist es? Wer ist der Protagonist? Welche Hindernisse muss er auf dem Weg zum Ziel überwinden? Was ist der wahrer Sinn der Geschichte?“

Märchentherapie ist eine Methode, in welcher eine Person über alles mögliche und absolut spontan ein Märchen erschafft, — sagt die Psychologin und Märchentherapeutin, Leiterin der Organisation „Märchentherapie in der Ukraine“ Olena Petruschkewytsch. Solche Märchen wirken diagnostisch und helfen, Probleme zu erkennen, die Gedankengänge und Verhalten zu analysieren und am Schluss die Antworten auf eigene Fragen zu finden.

Obwohl das Märchen selbst ein natürliches Werkzeug für Entwicklung und Bildung ist, reicht es in der Psychotherapie nicht aus, nur es zu lesen. Es muss ausdiskutiert werden, wichtige Lektionen oder weise Ratschläge gefunden werden, die im Leben verwendet werden können. Wir können zum Beispiel ein gewöhnliches klassisches Märchen nehmen, und uns abwechselnd in Rotkäppchen, Wolf, Oma oder Förster gedanklich verwandeln, es im Namen jeder dieser Figuren erzählen, genauer verstehen, von welchen Gedanken und Wünschen sie geleitet wurden, oder besser gesagt — der Erzähler an ihrer Stelle geführt würde. Es stellt sich heraus, dass jede einzelne Geschichte sehr unterschiedlich sein wird, je nachdem wer sie erzählt: Einer der Wölfe wird Rotkäppchen nicht fressen, irgendein Rotkäppchen wird dem Wolf eigene Direktion nicht erwähnen, nicht jedes Aschenputtel nimmt Feengeschenke an.

„Wenn wir ein Märchen auf diese Weise analysieren und die Geschichte aus jedem Blickwinkel betrachten, versuchen die Motivation und Verhaltensmuster jeder einzelnen Figur zu verstehen, finden wir viele Erkenntnisse und Empfehlungen für uns selbst“, sagt Frau Olena. — Solche Arbeit mit dem Text ermöglicht uns, das Unbewusste ans Licht zu bringen, die innere, tief in uns verborgene Haltung zu erkennen.” Die Wahl des Märchens ist absolut unwichtig. Hauptsache — die Geschichte soll einen berühren. Das können „Der Wolf und die sieben jungen Geißlein“, „Rotkäppchen“, „Aschenputtel“ sein. Klassische Märchen enthalten tiefe Lebensweisheit über universelle allgemeingültige Werte.

„Ein Märchen schafft das Gefühl des sicheren Raums auf spielerische Art und Weise, reduziert unsere rationale Abwehrkräfte, gleichzeitig entspannt und ermöglicht unseren tiefsten Gedanken an die Oberfläche zu kommen.“ Mit Hilfe eines Märchens kann man Kinderängste überwinden, in dem man beispielsweise versucht, die Angst kennenzulernen, die, wie es sich herausstellt, eine wirklich interessante Person ist, welche selbst vor allem Angst hat.

Und obwohl Märchen meistens mit Kindern assoziiert werden, ist die Märchentherapie laut Frau Olena in erster Linie eine Methode für Erwachsene. Natürlich muss es nicht ausschließlich ein Märchen sein, manchmal lohnt es sich, einen Film, eine Parabel oder nur eine Metapher zu verwenden. Metaphern werden gerne gewählt, weil sie uns vertraut und verständlich sind. Wenn eine Person sich nicht wirklich erklären kann, ist es oft einfacher, es metaphorisch zu tun, nach Vergleichen zu suchen. Zum Beispiel, fangen wir mit der Metapher an, dass etwas auf die Schultern drückt, als es eine schwere Last wäre, die ständig wächst. Als nächstes — erzählt man eine Geschichte über jemanden, der auch eine Last trägt und nach einer Lösung sucht, um diese zu erleichtern. Durch dissoziierte Betrachtung kommt man auf Erklärungen und Lösungen. Laut Frau Olena ist es wichtig, dass jede Person seine eigene Lösung findet und die Geschichte vervollständigt. Denn jeder hat seinen eigenen Weg.

Es liegt also an jedem von uns zu entscheiden, wie unser Märchen enden wird. Und hoffentlich ist es dann „lang und glücklich“ ■

Aus dem Ukrainischen von Afina Albrecht

Намалюю тобі любов:

історія соціального підприємництва* Lady Di

**Соціальними підприємствами називаються бізнеси, що мають в собі постійну соціальну складову — допомога в соціалізації незахищених верств населення, надання притулку для тих, хто постраждав від насилля, підтримка людей із нозологіями тощо. В Україні на законодавчому рівні не існує терміну „соціальне підприємство“, зазвичай вони балансують між „громадська організація“, „бізнес“ та „благодійництво“.*

„Що зображено на вашому одязі? Чи несе це зображення цінність або історію? Які емоції передає?“ — чи задумувались ви коли-небудь про це? У соціальному підприємстві „Lady Di“ точно знають відповіді на ці запитання. На хустинах, які вони виробляють, зображено любов — так тут кажуть.
Інклюзивне ательє знаходиться в центрі Львова, більшість принтів малювали діти з різними нозологіями (ред. - вид порушення фізичного, розумового, психічного розвитку), а частину коштів, вторгованих із продажу хустин, спрямовують на допомогу дітям із порушеннями розвитку.

Rostyslava Martyniuk

Зустрічає мене **Ірина Царук** — вона пересувається на візку — те, що ательє інклюзивне відчутно з перших хвилин. Запрошує увійти всередину, показує вітрину із різноманітним крамом: хустки з малюнками — пухові, з льону, навіть чоловічі (ред.: використовуються для верхньої кишені піджака).

Ірина працює тут від початку заснування — знає кожен куточок та всі деталі. Питаю чому вона тут, з відповіддю не бариться:

„Тому що я працюю. В мене є сім'я, діти, яким я маю забезпечувати хороший рівень життя. Я така ж людина, як і всі, чому ж мені не працювати? В Україні дуже поширена практика, коли люди з інвалідністю нарікають на життя, а оточення часто їх шкодує. Як на мене, кожна людина повинна знайти щось для себе, що приноситиме гроші та задоволення“.

Ательє працює близько 3 років, за цей час вже зуміло закохати в себе багато людей — серед замовників і Львівська міська рада, і відомі інфлюенсери, і філії іноземних компаній.

„Якось ми отримали замовлення від місцевого муніципалітету — вони шукали щось на подарунки гостям. Так у нас з'явилася хустина з ангелами над Львовом. Наші вироби носять фешн-блогерки, також часто замовляють компанії на корпоративні подарунки. А ще у нас є філія у польському Гданську — нам запропонували створити там представництво „Lady Di“, тому хустини можна замовити й там. Проте, ми завжди відкриті до співпраці й мріємо про те, щоб про наше ательє знали у світі“.

Поки розмовляємо з Іриною, в майстерню заходить **Ярина Янчак** — вона тут одна зі співзасновниць-натхненниць. Ірина та Ярина знайомі віддавна — разом ще „пластували“.

Інклюзивне ательє теж засновували разом. Попри всі складнощі завжди поряд. Від Ярини віє спокоєм та теплом. Прошу розповісти як започаткувалась „Lady Di“.

„Історія людей з інвалідністю близька мені й моїй сім'ї. Не з чужих слів знаю наскільки це буває складно. Такі діти залежні від матерів, ніби прикуті одне до одного й вимагають уваги, матері ж не мають можливості знайти повноцінну роботу. Тому я мала власну думку щодо цієї ситуації — мені завжди здавалося, що людям з інвалідністю треба давати простір для розвитку їх талантів. Спочатку ідея підприємства полягала в тому, щоб вони вишивали для нас схеми. Ми ж в майстерні мали зшивати вишиті частини докупи та продавати готові плаття, сорочки. Але ця ідея виявилася непридатною до життя, адже було багато нюансів — кожна майстриня працювала зі своєю швидкістю, а для великих замовлень це було проблематично. Ми відшили цілу колекцію вишиванок, й у нас майже не залишилось коштів на просування проєкту. Зараз, коли я думаю про початок, розумію, що це була не зовсім наша історія.

Пізніше ми зі співзасновницею Іриною Ляховенко збирали кошти на лікування для дівчини, що боролася з онкологією. Пошити хустинки здавалося найлегше. Та найважливіше, що ми хотіли — підтримати жінок, які втрачають волосся під час онкології й показати, що завжди важливо відчувати себе красивою. Тоді для наших хустинок всі принти малювала Андріана Чухній — дуже талановита дівчинка із синдромом Дауна. Ми продали всі хустки, кошти зібрали, але люди дзвонили й дзвонили, а Андріанка малювала й малювала (сміється). Так ми зрозуміли, що ця ідея варта життя, й треба продовжувати працювати далі”.

„Сонячна“ майстерня

Частина коштів від кожної проданої речі йде на підтримку „Сонячної майстерні“ — тут із дітьми займається психолог.

„В майстерні з дітьми з різними нозологіями (синдром Дауна, аутизм тощо) займаються комплексно: є піско-, казко-, арт- або ж музикотерапія. Це робить Ольга Ставникович, яка має відповідну освіту. Також з дітьми займається психолог, і для кожної дитини існує щоденник , де можна простежити прогрес і регрес. Ми забезпечуємо діяльність майстерні частково, іншу частину покривають батьки. Більшість зображень для хустин намалю-вали дітки із „Сонячної майстерні“.

Спочатку в нас було все так романтично, ми брали всі малюнки й переносили їх на хустини, згодом зрозуміли, що має бути систематичність, цілі. Зараз можемо дати завдання, скажімо, намалювати щось у жовтих кольорах, адже на вулиці осінь: хочеться теплих кольорів, або тема „весна“, „фламінго“ чи „Львів“. Вони малюють, ми обираємо і дизайнер працює з принтом, який вже можна б було перенести на тканину. Всі автори — частинка нас. Ми не ділимо їх по сім'ях, де вони народилися, ступені інвалідності чи вік. Кожен по своєму класний, талановитий. В нас панує взаємолюбов, взаємопідтримка та прийняття: бо що може бути важливіше? Кожен автор цінний для нас, та ми завжди перебуваємо у пошуку нових талантів".

Соціальне/ підприємницьке

Питаю як люди ставляться до „Lady Di“ — все ж таки купляють, бо хочуть допомогти дітям чи тому, що подобаються хустини. Ярина відповідає, що люди шукають баланс.

„З самого початку заснування ми шукаємо відповідь на питання: ми про благодійність чи про моду. Робили експерименти — організовували модні знімання для наших виробів, розповідали про інклюзію. Я й досі не знаю точної відповіді, але ми завжди дбаємо про баланс та якість. Буває й так, що людина отримує замовлення, а потім пише, що не знала про соціальну складову. Хустина — це як меседж про інклюзію. Але сенс для кожного свій — наприклад, в нас є виріб під назвою „Ненька“, який частіше купляють жінки, які мріють про дитину, або є виріб „Незалежність“ Андріанки Чухній, який було присвячено Україні“.

Ламати стереотипи

Попри те, що в інклюзивного ательє є постійна соціальна складова, вони радо беруться за нові проєкти — наприклад, теплі хустини, які плете мама дитини з аутистичним спектром.

„Я б сказала, що у „Lady Di“ є декілька цілей. По-перше, ми чутливі до сімей, де живуть люди з інвалідністю — завжди дбаємо про соціалізацію. По-друге, розмовляти про інклюзію простою мовою, щоб люди, які ніколи не чули про це, могли зрозуміти про що йдеться. Ну і третє, це фінансова допомога. В Україні люди не наскільки захищені, як за кордоном, тому важливо не тільки спрямовувати кошти на розвиток дітей, а й навчити їх заробляти. Частина коштів з продажу виробів йде на оплату авторського права. Також, є речі, які ми не афішуємо, наприклад, якщо перераховуємо кошти комусь на операцію чи лікування. Я б ще додала, що нам важливо показувати приклад, розкривати таланти людей з інвалідністю. Впевнена, що підприємства можуть робити трохи більше для підтримки інклюзії. Мінімально — давати роботу, або ж створювати умови для розвитку“ ■

Ich mahle dir die Liebe:

Die Geschichte eines sozialen Unternehmens

**„Was ist auf deiner Kleidung abgebildet?
Verbirgt sicheine Geschichte hinter diesem Bild?
Welche Emotionen vermittelt es?"
Haben Sie jemals über solche Fragen nachgedacht?
Das Sozialunternehmen „Lady Di" kennt die Antworten darauf.
Die Taschentücher, die es herstellt, zeigen Liebe.
Das inklusive Atelier befindet sich im Zentrum von Lemberg,
die meisten Printmuster wurden von Kindern mit verschiedenen Nosologien
(einer Art körperlicher, geistiger, seelischer Störung – Anm. d. Red.)
gemalt, und ein Teil des Erlöses aus dem Verkauf geht
an die Kinder mit Behinderungen.**

Von der ersten Begegnung ist es klar: Das Atelier ist inklusiv. Iryna Tsaruk trifft mich im Rollstuhl. Sie lädt mich zum Hineingehen ein, zeigt ein Schaufenster mit diversen Produkten: Daunen- und Leinenschals mit Bildern, sogar Einstecktücher für die Herren.

Iryna arbeitet hier seit der Gründung – sie kennt jeden Winkel des Ateliers und alle Details. Ich frage, warum sie hier ist, und sie zögert nicht zu antworten: *„Weil ich hier arbeite. Ich habe eine Familie, Kinder, die ich gut versorgen muss. Ich bin genauso wie alle anderen, warum soll ich nicht arbeiten? In der Ukraine ist es unter den Menschen mit Behinderungen weit verbreitet, sich über das Leben zu beschweren und sich zu bemitleiden. Meiner Meinung nach sollte jeder etwas für sich finden, was Geld und Freude bringt."*

Das Atelier existiert seit etwa 3 Jahren und hat in dieser Zeit es geschafft, die Liebe von vielen Kunden zu gewinnen. Zu den Kunden zählen Lemberger Stadtrat, bekannte Influencer, Vertretungen ausländischer Unternehmen.

„Unsere Produkte werden von Modebloggern getragen, oft von Unternehmen als Geschenke bestellt. Einmal hatten wir eine Bestellung von einer örtlichen Gemeinde, sie suchten nach einem besonderen Geschenk für ihre Gäste. Für diese Angelegenheit haben wir ein Taschentuchprint mit Engeln über Lemberg kreiert. Wir haben sogar eine Filiale in Danzig, Polen – uns wurde angeboten, dort eine "Lady Di" Niederlassung zu eröffnen, so können auch dort unsere Tücher bestellt werden. Wir sind jedoch immer offen für neue Kooperationen und träumen davon, unser Atelier in der Welt bekannt zu machen.“

Während wir uns mit Iryna unterhalten, betritt Yaryna Yanchak den Raum – sie ist eine der Mitgründerinnen. Iryna und Yaryna kennen sich schon lange – sie „schichteten“ zusammen. Auch das inklusive Atelier wurde gemeinsam gegründet. Trotz aller Schwierigkeiten bleiben sie immer beieinander. Yaryna strahlt Ruhe und Wärme aus. Ich bitte sie über die Anfangszeiten von „Lady Di“ zu erzählen.

„Die Geschichte von Menschen mit Behinderungen liegt mir und meiner Familie am Herzen. Ich persönlich weiß sehr gut darüber Bescheid, wie schwierig es sein kann. Solche Kinder sind von ihren Müttern abhängig und verlangen viel Aufmerksamkeit, während die Mütter keine Möglichkeit haben, einen Vollzeitjob zu finden. Allerdings hatte ich meine eigene Meinung zu diesem Thema – es schien mir immer so, dass es Menschen mit Behinderungen etwas Raum gegeben werden sollte, um ihre Talente zu entfalten. So wollten wir im Atelier anfangs, dass sie Muster für uns sticken. Wir nahmen dann die bestickten Teile und nähten sie zu Kleidern und Hemden zusammen, welche später verkauft wurden. Diese Geschäftsidee erwies sich jedoch als nicht lebensfähig, da es viele Nuancen gab - jede Handwerkerin arbeitete in ihrem eigenen Tempo, und bei großen Aufträgen war dies problematisch. Wir hatten eine ganze Sammlung von Stickereien , aber fast kein Geld mehr, um das Projekt zu fördern. Später sammelten meine Mitgründerin Iryna Lyakhowenko und ich Spenden für die Behandlung eines onkologisch kranken Mädchens. Taschentücher zu nähen schien mir am einfachsten. Aber das Wichtigste, was wir wollten, war es Frauen zu unterstützen, die während einer Krebserkrankung ihre Haare verlieren. Wie wollten sie daran erinnern, dass es von enormer Bedeutung ist, sich schön zu fühlen. Dann malte Andrianka Tschukhniy, eine sehr talentierte junge Frau mit Down-Syndrom, alle Prints für unsere Tücher. Wir haben alles verkauft und genug Geld gesammelt, aber die Leute hörten nicht auf zu bestellen, und Andrianka malte weiter und weiter (lacht). Wir haben gemerkt, dass diese Idee lebensfähiger ist und wir weiter daran arbeiten müssen.“

Sonniges Atelier

Ein Teil des Erlöses jedes verkauften Artikels kommt dem “Sonnigen Atelier” zugute – hier arbeitet eine Psychologin mit Kindern.

„Die Therapie für die Kindern mit unterschiedlichen Nosologien (Down-Syndrom, Autismus usw.) ist vielseitig: Es gibt Sand-, Märchen-, Kunst- oder Musiktherapie. Dies verantwortet Olga Stawnykowytsch, die dafür ausgebildet ist. Die Therapie enthält auch die Einbeziehung eines Psychologen, der für jedes Kind ein Tagebuch führt, in dem er seine Fortschritte und Rückschritte verfolgen kann. Einen Teil des Ateliers finanzieren wir, der Rest wird von den Eltern getragen. Die meisten Motive für die Tücher wurden von Kindern aus dem „Sonnigen Atelier“ gemalt. Zuerst nahmen wir alle Zeichnungen und übertrugen sie auf die Tücher, später erkannten wir, dass es Systematik und Thematik geben sollte. Jetzt geben wir genaue Aufträge, zum Beispiel etwas in Gelb zu malen, weil draußen Herbst ist, oder warme Farben zu verwenden, oder das Thema „Frühling“, „Flamingo“ oder Lemberg“ zu wiederspiegeln. Sie kreieren, wir selektieren und der Designer arbeitet mit einem Print, der bereit ist, auf den Stoff übertragen zu werden. Alle Autoren sind ein Teil von uns. Wir unterteilen sie nicht nach Geburtsfamilien, Behinderungsgrad oder Alter. Jeder ist auf seine Weise cool und talentiert. Wir haben gegenseitige Liebe, Unterstützung und Akzeptanz: Denn was könnte wichtiger sein? Jeder Autor ist für uns wertvoll und wir sind immer auf der Suche nach neuen Talenten.“

Soziales Unternehmen

Aber was genau denken die Leute über „Lady Di“? Kaufen sie immer noch, weil sie Kindern helfen wollen, oder weil sie doch unsere Tücher mögen? Yaryna antwortet, dass sich die meisten Menschen nach einem Ausgleich sehnen.

„Von Anfang an haben wir nach einer Antwort auf die Frage gesucht: Geht es uns um Wohltätigkeit oder Fashion? Wir haben experimentiert – Modenschauen für unsere Produkte organisiert, über Inklusion gesprochen. Ich kenne die genaue Antwort immer noch nicht, aber wir kümmern uns immer um Ausgewogenheit und Qualität. Es kommt auch vor, dass unsere Kunden nach dem Erhalt ihrer Bestellung uns schreiben, dass sie von der sozialen Komponente nichts gewusst hatten. Das Tuch ist wie eine Botschaft über Inklusion. Aber jeder findet seinen eigenen Sinn: So haben wir zum Beispiel ein Produkt namens „Nenka“ kreiert, das häufiger von Frauen gekauft wird, die sich Kinder wünschen, oder es gibt ein Produkt “Unabhängigkeit“ von Andrianka Tschukhniy, das der Ukraine gewidmet ist.

Klischees brechen

Das inklusive Atelier hat eine feste soziale Komponente und fährt gerne neue Projekte – zum Beispiel Herstellung warmer Schals, die von der Mutter eines autistischen Kindes gewebt werden.

“Ich würde sagen, dass “Lady Di” mehrere Ziele verfolgt. Erstens, haben wir ein offenes Ohr für die Familien mit behinderten Menschen - wir kümmern uns immer um die Sozialisierung. Zweitens, sprechen wir im Klartext über die Inklusion, damit die Menschen, die noch nie davon gehört haben, verstehen können, worum es geht. Und drittens - die finanzielle Unterstützung. In der Ukraine sind die behinderten Menschen nicht so geschützt wie im Ausland, daher ist es wichtig, nicht nur Mittel für die Entwicklung von Kindern bereitzustellen, sondern ihnen auch beizubringen, eigenes Geld zu verdienen. Aus den Erlösen werden auch die Autoren der Printmuster vergütet. Außerdem gibt es Dinge, die wir nicht an die große Glocke hängen, zum Beispiel, wenn wir jemandem Geld für eine Operation oder Behandlung spenden. Ich möchte hinzufügen, dass es enorm wichtig ist, ein Beispiel zu setzen und die Talente von Menschen mit Behinderungen zu zeigen. Ich bin sicher, dass Unternehmen etwas mehr tun können, um Inklusion zu unterstützen. Mindestens - den Menschen Arbeit zu geben oder Bedingungen für die Entwicklung zu schaffen” ■

Aus dem Ukrainischen von Afina Albrecht

КНИЖКОВИЙ ФУНДАМЕНТ

ЯК СУЧАСНИЙ КУЛЬТУРНО-ОСВІТНІЙ ПРОСТІР МОЖЕ ЗМІНИТИ ДИТИНСТВО У НЕВЕЛИЧКОМУ ПОЛТАВСЬКОМУ СЕЛИЩІ

До Козельщини, що неподалік від Кременчука на Полтавщині, раніше приїздили здебільшого прочани. Тутешній собор Різдва Богородиці й чудотворна ікона — шановані православні святині. Однак останнім часом сюди вчащали гості іншого штибу: письменники, філософи, громадські активісти, історики. Центром тяжіння для них був Smart-простір, що постав тут за підтримки місцевого уродженця, бізнесмена Миколи Сушка. У старій будівлі звичайної районної бібліотеки замість багаторічного занепаду до війни панувало бурхливе життя. Щойно переступаєш її поріг, виникало відчуття, що зміщуєшся, якщо не в часі, то в просторі: сучасний хайтековський інтер'єр, багато світла, ніби опинився десь у кампусі престижного університету.

Dmytro Krapyvenko

Діти — публіка, яку тут можна було зустріти постійно: від дошкільнят до старшокласників. Дозвілля тут було розмаїте: від руханок і мультфільмів для найменших до лекцій з економічної й цифрової грамотності для старших. Сучасна техніка (потужні комп'ютери, 3d-принтер тощо) тут не експонати з лімітованим доступом, а звичні робочі інструменти. Душею Smart-простору є волонтери — діти старшого шкільного віку, які допомагають дорослим працівникам центру організовувати різні заходи, вести акаунти в соцмережах, працювати з наймолодшими відвідувачами.

> Книжка — це хороший спосіб усамітнитись, соцмережі не дають цього відчуття, а читаючи можна відволіктися від усього: школи, підготовки до ЗНО, волонтерської роботи й зануритись у світ художньої літератури. Це дуже цінне для мене відчуття

Втім за модернізацією та інноваціями освітній простір не втратив свого головного призначення — знайомити дітей з книгою, „заражати" їх читанням. У Smart-просторі до цього підхід максимально серйозний. Для маленьких діток тут створено окрему кімнату з сучасними українськими та перекладними книжками й іграми. Щосереди тут відбувався небачений як для української провінції захід: приходив тато когось із тутешніх дітлахів і читав їм казочку. Це, треба визнати, потужний удар по стереотипах: чоловіки, особливо, у невеличких населених пунктах (у Козельщині до війни мешкало трохи понад три тисячі осіб) зазвичай мало залучені у виховання дітей, а такі заняття, як читання для малечі, традиційно вважалося „жіночою" справою.

Підлітків Smart-простір вабить можливістю пограти у комп'ютерні ігри (не в кожного українського підлітка в сільській місцевості є нагода робити це вдома), але тут є чіткі правила гри: щопівгодини віртуальні забави перериваються і відвідувач мусить почитати: треба спуститись на поверх нижче до бібліотеки й обрати книжку, яка зацікавить. І це працює: навіть ті, хто спочатку неохоче відривається від ігор і ліниво обирає собі чтиво, згодом починає брати книжки додому. Бібліотечний фонд тут як в сучасній книгарні: є чимало фентезі, детективів і психологічної літератури, яка популярна серед молоді й підлітків.

На запитання, для чого потрібно читати, підлітки у Smart-просторі відповідають по-різному: хтось вважає, що це інструмент саморозвитку, хтось намагається за допомогою книг покращити власні комунікаційні навички, є й така оригінальна думка, яку озвучила 16-річна Марія: „Книжка — це хороший спосіб усамітнитись, соцмережі не дають цього відчуття, а читаючи можна відволіктися від усього: школи, підготовки до ЗНО, волонтерської роботи й зануритись у світ художньої літератури. Це дуже цінне для мене відчуття".

Захар (15 років) із захватом розповідає, як влітку брав участь в археологічних розкопках на Шар-горі, що неподалік від Козельщини. Знайдені артефакти (фрагменти кераміки, козацькі люльки, підкови тощо) виставлені за склом тут же у Smart-просторі, де коридори — це чинні галереї з представленими роботами юних митців. Ні, це не традиційна демонстрація дитячої творчості, яка є в кожній школі. Найталановитіші молоді художники тут мають персональні виставки.

Молоді люди з маленьких українських сіл і містечок зазвичай мають проблеми із соціалізацією під час навчання в університетах — їхні однолітки з мегаполісів зазвичай дещо зверхньо оцінюють тих, хто зростав у відриві від сучасних технологій й інтелектуальних трендів. У дітей, що виховуються у Smart-просторі, подібні труднощі навряд чи виникнуть, адже вони зможуть дати фору багатьом випускникам престижних приватних шкіл

Man traff hier Kinder jedes Alters — von der Vorschule bis zum Gymnasium. Die Freizeitaktivitäten waren vielfältig: von Bewegungsübungen und Zeichentrickfilme für die Kleinsten bis hin zu Vorlesungen über wirtschaftliche und digitale Bildung für die Älteren. Moderne Geräte (leistungsstarke Computer, 3D-Drucker usw.) sind keine Exponate mit einem eingeschränkten Zugang, sondern gewöhnliche Arbeitsgeräte. Die Seele des Smart-Space sind Freiwillige — Kinder im Oberschulalter, die den erwachsenen Mitarbeitern des Zentrums helfen, verschiedene Veranstaltungen zu organisieren, Social-Media-Accounts zu pflegen und mit den jüngsten Besuchern zu arbeiten.

Im Hinblick auf Modernisierung und Innovation hat der Bildungsraum jedoch seinen Hauptzweck nicht verloren: Kinder mit dem Buch vertraut zu machen, sie mit dem Lesen zu „infizieren". Im Smart-Space ist dieser Ansatz sehr ernst. Für kleine Kinder gibt es einen separaten Raum mit modernen ukrainischen und übersetzten Büchern und Spielen. Jeden Mittwoch fand dort ein für die ukrainische Provinz wunderschönes Ereignis statt: Der Vater eines der einheimischen Kinder kamm und las ihnen ein Märchen vor. Es ist wahrhaftig ein kräftiger Schlag gegen Stereotypen: Männer, insbesondere in kleinen Dörfern (etwas mehr als dreitausend Menschen lebten in Koselschtschyna vor dem Krieg), sind normalerweise wenig an der Kindererziehung beteiligt, und Aktivitäten wie das Vorlesen für Kinder gelten traditionell als „Frauensache".

Teenager im Smart-Space werden von der Möglichkeit angezogen, Computerspiele zu spielen (nicht jeder ukrainische Teenager auf dem Lande hat die Möglichkeit dafür zu Hause), aber es gibt klare Regeln: Alle halbe Stunde wird der virtuelle Spaß für Lesen unterbrochen: jeder Besucher muss eine Etage tiefer in die Bibliothek gehen und das Buch auswählen, das seine Interesse weckt. Und es funktioniert: Auch wer sich anfangs nur ungern von Spielen ablenkt und seinen Lesestoff faul aussucht, beginnt später damit, Bücher nach Hause mitzunehmen. Der Bibliotheksbestand entspricht einer modernen Buchhandlung: Es gibt viel Fantasy-, Detektiv- und psychologische Literatur, die bei Jugendlichen und Teenagern beliebt ist.

Auf die Frage, warum sie lesen müssen, antworten Teenager im Smart-Space unterschiedlich: Einer denkt, es sei ein Werkzeug zur Selbstentwicklung, anderer versucht, seine eigenen Kommunikationsfähigkeiten mit Hilfe von Büchern zu verbessern. Die Meinung der 16-jährigen Maria ist auch originell:„Ein Buch ist ein guter Weg sich abzukapseln, soziale Netzwerke scheitern daran während Lesen von allem ablenken kann: von der Schule, Vorbereitung auf die Prüfung, Wohltätigkeit. Der Leser taucht in die Welt der Belletristik. Das ist für mich ein sehr wertvolles Gefühl."

Zakhar (15 Jahre alt) erzählt begeistert, wie er im Sommer an archäologischen Ausgrabungen auf Schar-Gora, nicht weit von Kozelschtschyna, teilgenommen hat. Die gefundenen Artefakte (Keramikfragmente, Kosakenpfeifen, Hufeisen usw.) werden hinter Vitrinen im Smart-Space ausgestellt, wessen Fluren zu Galerien der Werke junger Künstler geworden sind. Nein, das ist keine traditionelle Demonstration der Kreativität von Kindern, die es in jeder Schule gibt. Die begabtesten jungen Künstler haben hier Einzelausstellungen.

Junge Menschen aus kleinen ukrainischen Dörfern und Städten haben normalerweise Probleme mit der Sozialisation, während sie an Universitäten studieren - ihre Altersgenossen aus Megalopolen schauen herablassend diejenigen an, die ohne moderne Technologien aufwachsen sind. Kinder, die in einem Smart-Space aufwachsen, werden wahrscheinlich nicht auf solche Schwierigkeiten stoßen, da sie vielen Absolventen angesehener Privatschulen einen Vorsprung geben können

WIE EIN MODERNER KULTUR- UND BILDUNGSRAUM KANN DIE KINDHEIT IN EINEM KLEINEN DORF IN POLTAWA VERÄNDERN

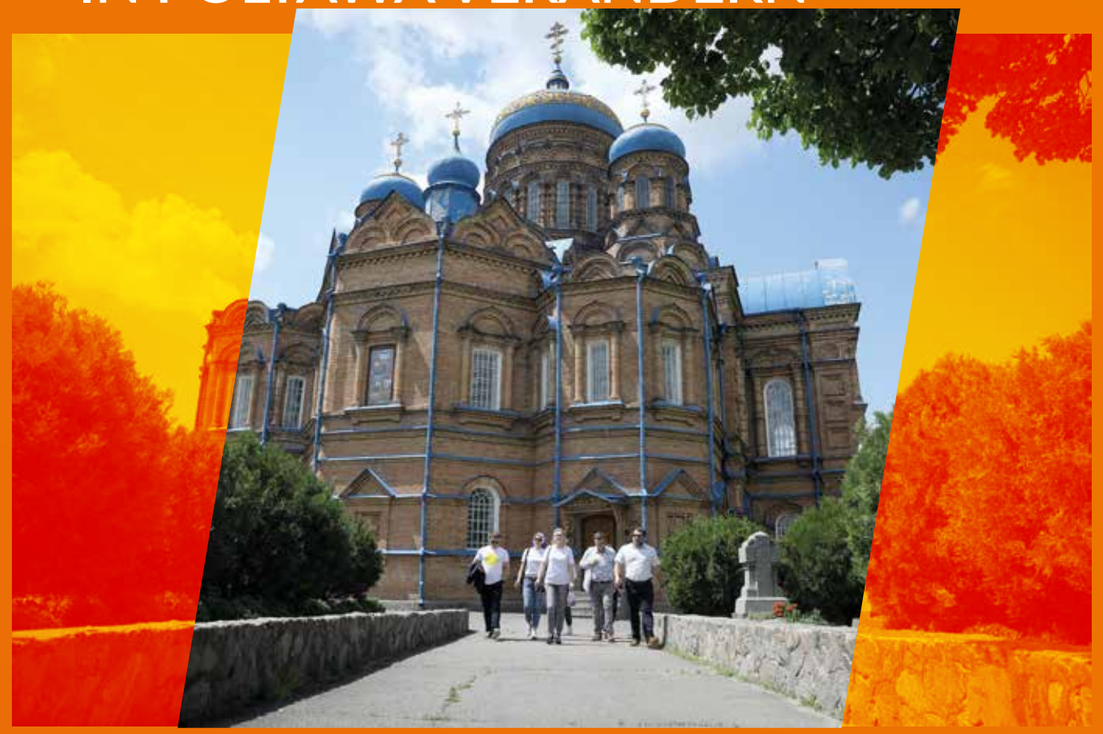

Früher kamen Pilger nach Koselschtschyna, was nicht weit von Krementschuk bei Poltawa liegt. Die örtliche Kathedrale der Geburt der Jungfrau Maria und die wundertätige Ikone sind verehrte orthodoxe Schreine. In letzter Zeit besuchten diese Siedlung jedoch Gäste anderer Art: Schriftsteller, Philosophen, Sozialaktivisten, Historiker. Der wichtigste Grund dazu ist der Smart-Space, der mit der Unterstützung eines inheimischen Geschäftsmanns Nikolai Suschko erschien. Dort, wo die Stadtbibliothek sich noch jahrelang dem Verfall ergeben hatte, tobte vor dem Krieg das Leben.

Das kleine Gebäude vermittelt das Gefühl der Veränderung in Zeit und Raum: Modernes Hightechdesign, viel Licht, Campus-Gefühl einer renommierten Universität.

Übersetzt aus dem Ukrainischen
von Anna Gutsaliuk

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

Разом із плином часу змінюються підходи до освіти у школі. Педагогічні принципи роботи, які були ефективними раніше, вже не працюють з новим поколінням учнів. Нова українська школа (коротко – НУШ) – це загальнонаціональна реформа, яка має на меті змінити архаїчні педагогічні методики та забезпечити учнів компетентнісним навчанням. Це означає, що діти мусять не просто запам'ятовувати, або «зазубрювати» визначення, історичні факти, правила тощо, але й вчитися використовувати ці знання на практиці. Відповідно, для того, щоб НУШ став новою й дієвою реформою, було розроблено новий стандарт освіти й шкільної програми.

Слід виокремити декілька відмінностей НУШ від попередньої системи освіти. По-перше, діти роблять багато практичного – це рух, експерименти, творчості, повна свобода уяви й фантазії. По-друге, це вміння вчитися – учні самостійно шукають відповіді на запитання, осмислюють вивчене, а вчителі допомагають їм у цьому.
Також, це постійний розвиток емоційного інтелекту і робота в команді, розвиток, так званих «soft skills» – уміння успішно взаємодіяти з іншими, бути гнучкими під час розв'язання різноманітних питань. У цьому тепер допомагають правила роботи в класі та групі, які створили самі діти.

Серед учнів початкової школи з'явилося поняття «Ранкове коло», коли ранок в школі починається з комфортного спілкування з однокласниками та вчителем, впродовж якого вони діляться своїми емоціями, враженнями та побажаннями на день. Для вирішення конфліктних ситуацій у нагоді стає «Коло вибору» – чудовий спосіб вчитись вирішувати конфлікти словами, розуміти іншого, висловлювати свої емоції й аргументувати точку зору. Наступною ознакою є інтеграція навчальних предметів. З першого класу у вихованців НУШ з'явився предмет «Я досліджую світ», який розвиває природничу, мовно-літературну, математичну, громадянську, історичну галузі знань, а також роботу у соціумі й піклування про здоров'я. Це дозволяє дітям розглядати світ цілісно, бачити взаємозв'язки у ньому, аналізувати й самостійно робити висновки.
Слід зазначити, що вчителі також стали вільнішими у виборі методик роботи з учнями. Вони можуть самі укладати навчальну програму на свій власний розсуд. Якщо педагог розуміє, що вихованці погано орієнтуються у навчальному матеріалі, він має повне право зупинитися на тій чи іншій темі.
Забудьте про традиційне дванадцятибальне оцінювання. Натомість з`явилося формувальне оцінювання, яке дозволяє бачити траєкторію освітнього прогресу кожної дитини, без порівнянь з іншими дітьми, враховуючи її нахили, особливості та здібності. Відсутність бального оцінювання розвиває в учнів жагу до отримання нових знань не заради оцінки, а задля здобуття нового досвіду та необхідних знань і розуміння способів їх подальшого використання в реальному житті.
Безумовно, Нова Українська школа — це про нове освітнє середовище: яскрава наочність, сучасна техніка, освітні осередки в класній кімнаті та незвичне розташування парт. Учителька початкових класів Полтавського ліцею №13 «Успіх» Кабанець Тетяна Олексіївна говорить: «Кожен вчитель НУШ може виокремити для себе і якісь недоліки нової системи освіти, порівнюючи її зі старою системою. Але великий плюс – академічна свобода вчителя, яка з'явилась в сучасній школі. І якщо базові речі змінити вчитель не може (програму, кількість годин і т.д.), то побудувати освітній процес, враховуючи індивідуальні особливості кожної дитини, підібрати ефективні та цікаві методики, шукати разом з дітьми найбільш захопливі форми взаємодії в класі – важлива відмінність, яка дозволяє перетворити недоліки в переваги. Загалом, НУШ – це цікаво, це необхідно, відповідно до вимог часу та покоління дітей, які прийшли до школи у 2018 році до першого класу. Це нові цікаві підходи у навчанні, це розвиток критичного мислення та визнання талановитості кожної дитини» ■

В умовах воєнного стану в країні Нова Українська школа організовує онлайн-уроки, проводить різноманітні онлайн-зустрічі з дітьми та надає психологічну допомогу.
➔www.nus.org.ua

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА

Mykhailo Sydorenko

DIE NEUE UKRAINISCHE SCHULE

Im Laufe der Zeit ändern sich die Ansätze zur schulischen Ausbildung. Die früher wirksamen pädagogischen Arbeitsprinzipien greifen bei der neuen Schülergeneration nicht mehr. Die Neue Ukrainische Schule (im Weiteren NUS) ist eine Reform, die als Ziel hat, archaische pädagogische Methoden zu ändern und Schülern ein kompetenzbasiertes Lernen zu ermöglichen, d. h., Kinder sollen Definitionen, historische Fakten, Regeln etc. nicht nur auswendig lernen, sondern auch lernen, dieses Wissen in der Praxis anzuwenden. Damit NUS zu einer neuen und effektiven Reform werden könnte, wurde dementsprechend ein neuer Bildungsstandard und ein neuer Schulcurriculum entwickelt.

Es gibt mehrere Unterschiede zwischen NUS und dem vorherigen Bildungssystem. Erstens, Kinder haben viel Praxis: Bewegung, Experimente, Kreativität, völlige Freiheit der Vorstellungskraft und Fantasie. Zweitens,die Lernfähigkeit — die Schüler suchen selbstständig nach Antworten auf Fragen, überdenken den gelernten Stoff und die Lehrer helfen ihnen dabei.

Zudem ist auch die ständige Entwicklung emotionaler Intelligenz und Teamarbeit, der sogenannten „Soft Skills“, d. h. das ist die Fähigkeit, erfolgreich mit anderen zu interagieren und bei der Lösung verschiedener Probleme flexibel zu sein. Dabei helfen zurzeit die Regeln für die Arbeit in der Klasse und in der Gruppe, die die Kinder selbst erfunden haben.

Unter Grundschülern ist das Konzept des „Morgenkreises“ erfunden, wenn der alltägliche Morgen in der Schule mit einer gemütlichen Kommunikation mit Klassenkameraden und der Lehrkraft beginnt, während deren sie ihre Emotionen, Eindrücke und Wünsche für den Tag teilen. Um Konfliktsituationen zu lösen, ist der „Kreis der Wahl“ dazu. Das ist eine schöne Möglichkeit, zu lernen, Konflikte mit Worten zu lösen, seine Gefühle auszudrücken und einen Standpunkt zu argumentieren.

Das andere ist die Integrierung der Bildungsfächer. Ab der ersten Klasse haben die NUS-Schüler ein neues Fach „Ich erforsche die Welt“, in welchem über die natürlichen, sprachlichen, literarischen, mathematischen, staatsbürgerlichen, historischen Wissensgebiete sowie die Arbeit in der Gesellschaft und

Während des Kriegs organisiert die Neue Ukrainische Schule Online-Unterricht und bietet psychologische Hilfe an.
➔www.nus.org.ua

im Gesundheitswesen berichtet wird. Dadurch können Kinder die Welt ganzheitlich betrachten, die Zusammenhänge darin sehen, analysieren und Schlussfolgerungen ziehen.

Es sollte betont werden, dass die Lehrer freier bei der Auswahl der Arbeitsmethoden mit Schülern geworden sind. Sie können sich eigenständig für einen bestimmten Lehrweg entscheiden. Wenn der Lehrer sieht, dass sich die Schüler im Unterrichtsstoff schlecht auskennen, kann er offiziell das notwendige Thema vertiefen.

Vergessen Sie über die traditionelle 12-Punkten-Notensystem. Stattdessen ist eine formative Bewertung erschienen, die es ermöglicht, den Verlauf des Bildungsfortschritts für jedes Kind ohne Vergleich mit anderen Kindern unter Berücksichtigung seiner Neigungen, Eigenschaften und Fähigkeiten einzuschätzen. Dank Wegfall von Punktesystem entwickelte sich bei den Schülern ein Wunsch zu lernen nicht wegen der Note, sondern um Erfahrung und Wissen zu sammeln und zu verstehen, wie sie diese im wirklichen Leben einsetzen können.

Die Neue Ukrainische Schule bietet ein neues Bildungsraum voller: moderne Geräte, Bildungszentren als Klassenzimmer und eine ungewöhnliche Anordnung der Schreibtische.

Die Grundschullehrerin des Lyzeums Nr. 13 namens „Erfolg“ in Poltawa, Tetyana Kabanets sagt: „Jeder Lehrer der NUS kann die Mängel des neuen Bildungssystems selbst analysieren und es mit dem alten System vergleichen. Ein großer Vorteil ist jedoch die akademische Freiheit der Lehrkraft, welche NUS anbietet. Und wenn der Lehrer die grundlegenden Dinge (Programm, Stundenzahl usw.) nicht ändern kann, dann hat er die Befugnis den Bildungsprozess unter Berücksichtigung der individuellen Merkmale jedes Kindes aufzubauen, effektive und interessante Methoden zu wählen, nach den aufregendsten Formen der Interaktion im Unterricht mit den Kindern zu suchen. Das ist ein wichtiger Unterschied, der es ermöglicht, Nachteile in Vorteile umzuwandeln. Generell ist NUS abwechslungsreich, zeitgemäß, entspricht den Anforderungen der neuen Kindergeneration, die 2018 in die erste Klasse kamen. Das sind neue interessante Lernansätze, das ist die Entwicklung des kritischen Denkens und die Entdeckung der Begabung jedes Kindes“

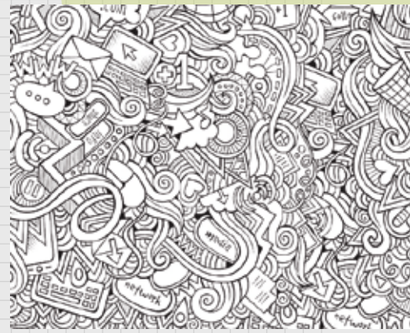

Aus dem Ukrainischen von Anna Gutsaliuk

Україна вперше в «Ралі Монте-Карло»

Львівський сімейний екіпаж Світлани Кравс (пілотеса) і Євгеній Кравс (штурман) у складі української команди на „Запорожці“ ЗАЗ-965 1967-го року випуску взяли участь у найпрестижніших європейських зимових гірських автоперегонах „Rallye Monte-Carlo Classique“. Національному малолітражному „Запорожцю“ минулого року виповнилося шістдесят років.

Для України участь у цих престижних змаганнях була дебютом, але львів'яни стійко здолали засніжені серпантини Провансу і Монако та Альпійські перевали, найважчий з яких сягав 1230 метри над рівнем моря. Мороз, хурделиця, сильний зустрічний вітер. Не без дрібних несправностей та аварій. На другий день перегонів на старт не вийшли 74 із 300 автомобілів. Та українці стартували вдало. За дванадцять днів подорожі було подолано майже п'ять тисяч кілометрів.

Завершальною частиною змагань була гала вечеря, організована Автомобільним Клубом Монако. Понад сімсот учасників зібралися разом для святкування фінішу та оголошення результатів. Неможливо об'єктивно визначити, хто виграв, а хто програв. Всі команди отримали трофеї за участь в Rallye Monte-Carlo Classique та були запрошені на командорський бал. Це була надзвичайна та зворушлива новина для всієї збірної.

Наразі українські учасники ведуть переговори з адміністрацією клубу про участь збірної в наступному році. „Ми їхали за досвідом, ми його отримали. В майбутньому буде значно простіше, адже зараз ми чудово розуміємо, в чому нам потрібно вдосконалюватися“ — кажуть Світлана та Євгеній.

Львівський екіпаж родини Кравс, окрім спортивних завдань на „Ралі Монте-Карло“ мав додаткове завдання: Львівщина готується до організації подібних зимових ралі на території Карпат. Вже до кінця 2023 року мають бути збудовані нові дороги європейського класу за програмою „Велике будівництво“: будуть з'єднані в „Мале Карпатське коло“ сучасні шляхи Львівської, Івано-Франківської та Закарпатської областей. Сподіваємося багаторічний організаційний досвід Королівського автоклубу Монако, згодиться львів'янам. А закордонні ретро-автомобілісти оцінять їхню гостинність і сервіс. Запрошуємо до України

Ukraine zum ersten Mal bei der Rallye Monte-Carlo

Das Lwiwer Familienpaar Switlana (Pilotin) und Eugenij Kraws (Navigator) waren Teil des ukrainischen Teams und nahm mit ihrem „Saporoshez“ ZAZ-965 (Baujahr 1967) an den prestigeträchtigsten europäischen winterlichen Bergautorennen „Rallye Monte-Carlo Classique“ teil. Der nationale Kleinwagen Saporoshez feierte letztes Jahr sein sechzigsten Geburtstag.

Für die Ukraine war die Teilnahme an diesem Wettbewerben ein Debüt, aber die Lwiwer überwanden stetig die schneebedeckten Serpentinen der Provence und Monaco, die Alpenpässe, der größte von welchen 1230 Meter über dem Meeresspiegel lag. Frost, Schneesturm, starker Gegenwind. Nicht Störungs- und Unfallfrei. Am zweiten Renntag stiegen 74 von 300 Autos aus. Aber die Ukrainer hatten einen guten Start. In zwölf Reisetagen wurden fast fünftausend Kilometer zurückgelegt.

Der letzte Teil des Wettbewerbs war ein Galadinner, organisiert vom Automobile Club de Monaco. Mehr als 700 Teilnehmer:innen versammelten sich für die Feierlichkeiten und Verkündigung der Ergenisse. Es ist nicht möglich, objektiv festzustellen, wer gewonnen und wer verloren hat. Alle Teams erhielten Pokale für die Teilnahme an der Rallye Monte-Carlo Classique und wurden zum Commander's Ball eingeladen. Es war eine außergewöhnliche und rührende Nachricht für das gesamte Team.

Derzeit verhandeln ukrainische Mitglieder mit der Clubverwaltung über die Teilnahme der Nationalmannschaft im nächsten Jahr. „Wir sind der Erfahrung gefolgt, wir haben sie bekommen. In Zukunft wird es viel einfacher, denn jetzt verstehen wir sehr gut, was wir verbessern müssen — sagen Switlana und Eugenij

Початкова станція — дитинство

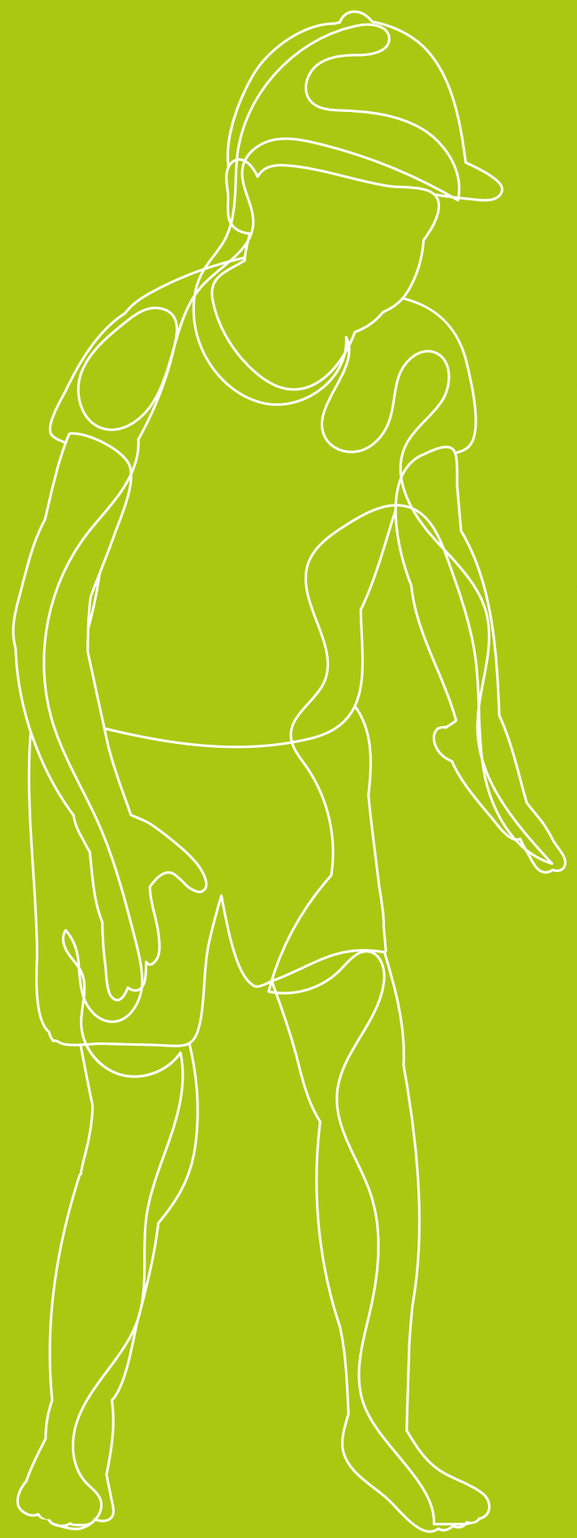

Наше життя — це подорож, яка бере початок з дитинства. Вся інформація, яку ми отримуємо про себе у перші роки життя, неважливо, позитивна або не дуже, записується на умовний жорсткий диск. Лише на відміну від носія інформації його не можливо переписати. Наша психіка має різні механізми захисту і здатна витісняти неприємні для нас спогади, але не зважаючи на це часто вистачає одного незначного тригера, щоб перевернути все догори ногами і повернути давно забуте.

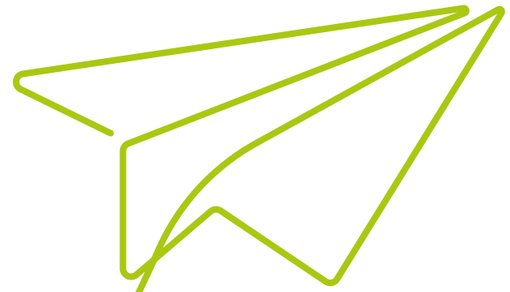

Regina Görlich

Людське мислення — досить консервативна структура. Будь-які нові знання, які ми сприймаємо, мають пройти певний фільтр. Інформація порівнюється з уже наявними переконаннями, і все, що їм відповідає, сприймається легко, не вимагає ніяких доказів чи підтверджень. Все, що суперечить нашим переконанням, ставиться під сумнів або відштовхується відразу, без будь-якого аналізу. Такий механізм психіки іноді називають критичним фільтром, і формується він у нас лише у 5-6 років. До того ж роль фільтра для дитини виконують дорослі, тобто батьки, бабусі, дідусі, вихователі. Все, що вони кажуть, сприймається дитиною буквально, як абсолютна істина. Тому одна єдина фраза, кинута з опалу, на емоціях може сильно вплинути на все подальше життя дитини.

Крім того, до певного віку діти сприймають все буквально, не здатні зрозуміти переносне значення, жарт або оцінити контекст, тобто настрій батьків, ситуацію, в якій було сказано щонебудь, а також події, які призвели батьків до такого вислову. Звичайно, далеко не завжди випадково кинута дитині фраза в майбутньому перетвориться на психічний розлад. Коли говоримо, що всі проблеми з дитинства, маємо на увазі певні важливі події та активно засвоєна інформація, пов'язана з цими подіями.

Дуже часто помилково вважається, що щасливе дитинство — це опіка і велика турбота. Але у цьому контексті важливо не перегнути палицю і не зруйнувати ядро індивідуальності маленької людини, бо дитина приходить у цей світ зі своїми власними уподобаннями, виробляє смак та набуває досвіду. Тому й важливо підтримувати починання та інтереси дитини, а не нав'язувати свою думку, роблячи її заручником невиконаних цілей та мрій дорослих.

Люди, які приходять у психотерапію вже у дорослому віці часто не чують себе і своїх бажань лише тому, що колись у їхньому дитинстві хтось чітко сказав їм, що є правильним, а що — ні.

Рано чи пізно дитяча частина нашого его дасть про себе знати і тоді — „Привіт, невроз!" З одного боку ніби й хочеться чогось, а з іншого — батьківська частина свідомості продовжує торочити „це не правильно", „як ти посмів це бажати", і людина, сама цього не усвідомлюючи, стає своїм власним катом. Якщо вчасно звернутися до психолога, можна навчитися примирити у собі ці дві частини — батьківську і дитячу, — і виробити нові дорослі моделі поведінки та стратегії мислення.

Відомий філософ та письменник Олдос Хакслі якось сказав: „Досвід — це не те, що відбувається з людиною, а те, що робить людина з тим, що з нею відбувається." Саме тут прихований корінь всіх людських бід — у переконаннях і думках, у тому, як людина оцінює свій досвід, себе і навколишній світ. Але є одне універсальне правило: зміни стають можливими лише тоді, коли ми беремо за них відповідальність і перестаємо звинувачувати минуле

Unser Leben gleicht **einer Reise...**

Unser Leben gleicht einer Reise, die bereits in der Kindheit beginnt. Alle Informationen, die wir in den ersten Lebensjahren über uns selbst erhalten, ob positiv oder negativ, werden auf einer „Festplatte“ in uns festgehalten. Im Gegensatz zur digitalen Welt, kann diese Festplatte nicht einfach formatiert werden. Unsere Psyche verfügt zwar über unterschiedliche Abwehrmechanismen und verdrängt die mit unangenehmen Momenten verbundenen Erinnerungen und Emotionen, doch oft reicht nur ein Auslöser, um alles auf den Kopf zu stellen und das längst Vergessene zurückzuholen.

Das menschliche Denken ist ein konservatives Konstrukt. Alle Informationen, die von einer Person wahrgenommen werden, müssen einen bestimmten Filter durchlaufen und werden mit den bestehenden Überzeugungen dieser Person verglichen. Alles, was ihnen entspricht, wird leicht akzeptiert, bedarf keiner Beweise oder Bestätigung. Alles, was den persönlichen Werten und Überzeugungen nicht entspricht, wird kritisch hinterfragt oder sogar sofort ohne Analyse entfernt.

Dieser Mechanismus der Psyche wird manchmal als kritischer Filter bezeichnet und wird im Alter von 5-6 Jahren entwickelt. Bis dahin übernehmen die Rolle eines solchen Filters für das Kind die Erwachsene — sprich Eltern, Großeltern, Erzieher. Alles, was die Eltern sagen, wird vom Kind wörtlich als absolute Wahrheit verstanden. Daher kann ein einziger Satz, der spontan unbedacht fällt, das Leben des Kindes stark beeinflussen.

Darüber hinaus können Kinder bis zu einem bestimmten Alter keine Zweideutigkeit erkennen, Witze oder den gesamten Kontext verstehen, darunter die Stimmung der Eltern, die Situation, in der etwas gesagt wurde, sowie die Ereignisse, die Eltern zu einer bestimmten Aussage führten. Natürlich, wird nicht jeder Satz, welcher nicht durchdacht war, sofort zu einer psychischen Störung führen. Wenn wir sagen, dass alle Probleme aus der Kindheit stammen, meinen wir, dass wichtige Ereignisse in diesem Lebensabschnitt stattgefunden haben und Informationen aktiv aufgenommen wurden.

Fälschlicherweise wird oft angenommen, dass eine glückliche Kindheit eine extreme Fürsorge bedeutet. Es ist wichtig, nicht zu übertreiben, um den Persönlichkeitskern des kleinen Menschen nicht zu zerstören, denn das Kind kommt auf diese Welt und hat bereits bestimmte Vorlieben, einen eigenen Geschmack und sammelt im Laufe des Lebens Erfahrungen. Es ist wichtig, dass Eltern die Handlungen und Interessen des Kindes unterstützen, nicht ihre Meinung aufzwingen oder das Kind zur Geisel ihrer unerfüllten Ziele und Träume machen. Menschen, die zur Psychotherapie kommen, erkennen oft ihre Wünsche nicht nur deshalb, weil ihnen einmal in ihrer Kindheit jemand deutlich gesagt hat, was sie für richtig empfinden sollen und was nicht.

Früher oder später macht sich der kindliche Teil unseres „Ich“ bemerkbar, und in bestimmten Fällen kann dies zu neurotischen Zuständen führen.

Der Mensch scheint etwas zu wollen, aber der elterliche Teil seines Bewusstseins sagt „es ist nicht richtig“, „wie kannst du es wagen, es zu wollen“ und die Person wird, ohne es zu merken, sein eigener Henker.

Wenn man sich rechtzeitig an einen Psychologen wendet, kann es helfen, die beiden Teile des Egos (Eltern und Kind) in Einklang zu bringen, um neue erwachsene Verhaltens-muster und Denkstrategien zu entwickeln.

Der berühmte Philosoph Aldous Huxley hat einmal gesagt: „Erfahrung ist nicht das, was einem Menschen widerfährt, sondern was ein Mensch mit dem macht, was ihm widerfährt.“ Hier ist die Wurzel allen menschlichen Elends verborgen — in Überzeugungen und Gedanken, wie ein Mensch seine Erfahrungen sieht, sich selbst und die Welt um ihn herum bewertet. Damit eine Person ihre Probleme loswerden kann, ist es notwendig, ihre Überzeugungen über sich selbst und die Welt zu ändern. Aber es gibt eine universelle Regel: Veränderung ist nur möglich, wenn eine Person Verantwortung für sich selbst übernimmt und aufhört, der Vergangenheit die Schuld zu geben

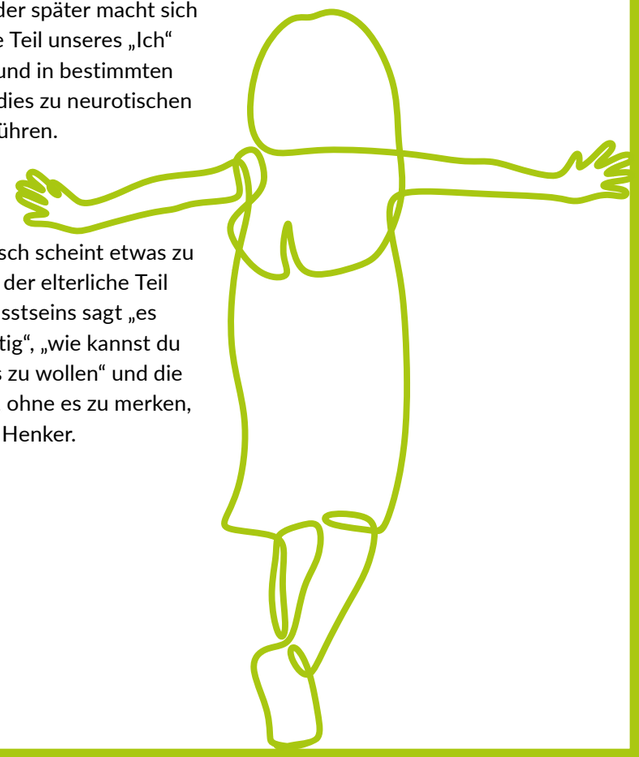

Oksana Maslowa

Великий Дитячий День в Одесі

Маленькі художники створюють ілюстрації, поки такі ж маленькі письменники пишуть рукописні книги. Майбутні музиканти збирають музичні інструменти з бляшанок, картонок та гумок, а в самому центрі високо стрибають майбутні атлети на батутах. Хтось проєктує будинок, інші виробляють щось з кераміки та досліджують поліційні автівки. Це — Великий Дитячий День у Зеленому Театрі Одеси. Кілька разів на літо одна з найпопулярніших територій Одеси перетворюється на царину для дітей.

„Діти вчаться сприймати навколишній світ та взаємодіяти з ним через гру. Гра — такий самий навчальний елемент, як книга чи прописи, — підкреслюють організатори Великого Дитячого Дня. — Наш захід так само залишається освітнім фестивалем, тому ми робимо акцент на майстер-класах та новій інформації для дітей (та зацікавлених батьків). Так, на фестивалі ми вчимо ставити намети, повторюємо правила безпеки з патрульною поліцією, робимо музичні інструменти з картону, відвідуємо справжній реанімобіль та дізнаємось, як створити танець-перформанс“.

Перший Великий Дитячий День відбувся у 2017-му році. Він тривав лише один день, та за цей день діти встигли чимало: тут малювали, ліпили, конструювали роботів та проходили квести, брали участь у кулінарних майстер-класах та ще чимало чого. Зараз Великий Дитячий День охоплює два вихідні, їхній розклад розписаний буквально по хвилинах. Організатори намагаються не просто навчати дітей через гру, а готують тематичні події. Тут були Дні, присвячені іграм, космосу, новітнім технологіям. Дітям показували іграшки, з якими бавились їхні батьки та навіть влаштовували майстерню ігор, у якій можна було створити свою власну настільну гру та персонажів.

Цікаво, що на Великому Дитячому Дні дітей навчають і фінансовій грамоті. Наприклад, тут відбувся так званий KF_маркет, для якого діти приносили зроблені власними руками малюнки, лялечки, прикраси та навіть розмальовані торби та камінці. Маленькі підприємці та підприємиці власноруч облаштовують свої „робочі місця“ на заздалегідь обраній території та продають свої вироби. Купують тут все за справжні гроші. Ініціатива KF_маркету належить одеській мамі — Ользі Хіль. Ольга заснувала родинну спільноту в соцмережах, і власне там і народилась ідея веселого заходу, завдяки якому діти отримують перші ази бізнесу та фінансової грамотності. Головне в цій грі — участь та досвід, і, звісно, не кількість зароблених грошей.

Цікаво, що й сам Зелений театр — це особлива територія в Одесі. Зведений ще в 1936-му році в одному з найбільших міських парків (нині парк ім. Шевченка), він був найбільшим відкритим концертним майданчиком міста і вже тоді отримав назву „Зелений“. В роки війни він постраждав, але був відновлений наприкінці 1943-го року. В мирні часи афіші театру рясніли зірковими іменами, але у 2000-му році театр опинився в приватних руках та почав занепадати. Ворота зачинились, театр почав заростати, трибуни руйнувалися. Та у 2015-му році зусиллями волонтерів та меценатів театр почали відновлювати, намагались зберегти всі рослини, що виросли за півтора десятиліття занепаду та насадити нових. І Зелений театр став новим потужним центром для всієї родини. Тут облаштували спеціальні локації для родин з дітьми, на зелених галявинах розмістили шезлонги та підвісили гамаки, почали організовувати події.

За ці роки Зелений театр влаштував не тільки чимало Великих Дитячих Днів, але й приймав Одеський Міжнародний кінофестиваль та фестиваль німого кіно „Німі ночі“, а ще — багато популярних музичних виконавців як Onuka, Dach Daughters, DahaBraha тощо.

Особливістю театру є те, що тут не вживають алкоголю. Крім того, театр підтримує соціальні проєкти — регулярно збирає книжки для дитячих будинків, непотрібний одяг для повторного використання, проводить просвітницькі проєкти. А минулого року театр перетворився у справжню галерею просто неба зі скульптурними роботами відомих українських митців ■

Der Großer Kindertag in Odesa

Aus dem Ukrainischen von Afina Albrecht

Kleine Künstler:innen erstellen Illustrationen für ein Buch, während andere kleine Schriftsteller:innen Manuskripte schreiben. Zukünftige Musiker sammeln Musikinstrumente aus Dosen, Pappe und Gummibändern, und in der Mitte des Geschehens springen kleine Sportler auf Trampolinen. Einige projektieren ein Haus, andere töpfern und wieder andere erforschen Polizeiautos. So läuft der Große Kindertag im Grünen Theater Odesas (Ukraine).

Mehrmals im Sommer wird eine der beliebtesten Gegenden von Odesa zum Reich der Kinder. „Durch Spiele lernen die Kinder die Welt um sich herum wahrzunehmen und mit ihr zu interagieren. Das Spiel sei das gleiche pädagogische Element wie ein Buch", — betonen die Organisator:innen des Kindertags. „Der Kindertag bleibt auch ein Bildungsfest, daher setzen wir auf Workshops und neue Informationen für Kinder (und interessierte Eltern). Wir lernen, Zelte aufzubauen und Musikinstrumente aus Pappe zu bauen, wiederholen die Sicherheitsregeln mit der Streifenpolizei, besuchen einen echten Krankenwagen und lernen, wie man eine Tanzaufführung kreiert."

2017 fand der erste Große Kindertag statt. Damals dauerte es nur einen Tag, aber die Kinder hatten viel zu tun: Sie zeichneten, bildhauerten, gestalteten Roboter und lösten Quests, nahmen an kulinarischen Meisterkursen teil und vieles mehr. Jetzt erstreckt sich der große Kindertag auf zwei Wochenenden, ihr Zeitplan ist eng getaktet. Die Organisator:innen unterrichten die Kinder nicht nur durch Spiele, sondern bereiten thematische Veranstaltungen vor.

Es gab Tage, die den Spielen, dem Weltraum und den neuesten Technologien gewidmet waren. Den Kindern wurden Spielzeuge gezeigt, mit welchen selbst ihre Eltern Spaß hatten, und wir richteten sogar eine Spielewerkstatt ein, in der sie ihr eigenes Brettspiel und Figuren erstellen konnten.

Und noch mehr! Auch finanzielle Grundlagen werden den Kindern am Großen Kindertag vermittelt. Ja, KF_market fand hier statt. Kinder bringen ihre selbstgemachte Kunsthandwerk auf den Markt: Zeichnungen, Puppen, Haarnadeln, bemalte Taschen und Kieselsteine. Sie organisieren ihre eigenen Verkaufsstellen am gewählten Platz und beginnen mit dem Handel. Es wird für echtes Geld gekauft. Zweifellos sind die ersten Käufer die Eltern selbst und andere Erwachsene.

Das Letzte, KF_market, ist die Initiative einer Mutter aus Odesa — Olga Khill. Olga gründete eine sehr geliebte Familiengemeinschaft in sozialen Netzwerken. Dort wurde die Idee von KF_market geboren. Es ist eine unterhaltsame Veranstaltung, auf welcher den Kindern die ersten Grundlagen in Sachen Geschäft und Finanzen vermittelt werden. Sie versuchen, ein kreatives Geschäft nach ihrem eigenen Geschmack aufzubauen und Geld zu verdienen. Dies ist ein Spiel, bei dem es auf Teilnahme und Erfahrung ankommt, nicht auf das Ergebnis und die Höhe des verdienten Geldes.

Interessanterweise ist das Grüne Theater selbst ein besonderer Ort in Odesa. 1936 in einem der größten Parks Odesas (heute Schewtschenko Park) erbaut, war es der größte Open-Air-Konzertsaal der Stadt und trug schon damals „Grün" im Namen. Er wurde im Krieg zerstört, aber Ende 1943 wieder aufgebaut. In Friedenszeiten waren die Werbetafeln des Theaters voller berühmter Namen diverser Sänger:innen und Artist:innen. Sogar das legendäre Jazz Orchester von Swing King Benny Goodman spielte dort, gefolgt von anderen bekannten Bands. Aber im Jahr 2000 wurde das Theater privatisiert und begann zu verfallen. Die Tore schlossen sich, das Theater begann zu überwuchern, die Tribünen stürzten ein. Aber im Jahr 2015 hat der Wiederaufbau des Theaters dank dem Einsatz von Freiwilligen und Wohltätern begonnen. Zuerst wurde alles gründlich gereinigt. Dann begannen sie, das Territorium wiederherzustellen. Hier versuchten sie, alle Pflanzen, die in diesen anderthalb Jahrzehnten des Niedergangs gewachsen waren, zu erhalten und dazu neue zu pflanzen. Das Grüne Theater ist zu einem neuen kraftvollen Zentrum für die ganze Familie geworden. Hier wurden spezielle Locations für Familien mit Kindern eingerichtet, Sonnenliegen und Hängematten auf grüne Wiesen gestellt und Veranstaltungen organisiert. Im Laufe der Jahre hat das Grüne Theater nicht nur viele Große Kindertage organisiert, sondern war auch Gastgeber des Internationalen Filmfestivals von Odesa und des Stummfilmfestivals „Stille Nächte" mit Teilnahme vieler beliebteb Musiker wie Onuka, Dach Daughters, DakhaBrakha und andere.

Die Besonderheit des Theaters ist, dass keiner hier Alkohol konsumiert. Darüber hinaus unterstützt das Theater soziale Projekte — sammelt regelmäßig Bücher für Waisenhäuser, unnötige Kleidung zur Wiederverwendung, führt Bildungsprojekte durch. Und letztes Jahr wurde es zu einer echten Open-Air-Galerie — hier wurden Skulpturen berühmter ukrainischer Künstler:innen ausgestellt ■

Огляд літератури

Mykyta Moskaliuk

Артем Чех

ХТО ТИ ТАКИЙ?

Артем Чех, Foto-Irina-Tiilik

Нам випало жити у надзвичайно цікаві часи. Своїми очима події минулого вже мало хто бачив, проте десь там, під шкірою, в глибинах культурної й родинної пам'яті, ще відчуваємо їхні сліди. Вони мурашками біжать від опосередкованих згадок — образів, слів, думок, — які ми мимохіть зберігаємо на рівні підсвідомості.

Ми дорослішаємо — як люди й, що важливіше, як нація, — і разом із цим українська література нарешті дорастає до осмислення дев'яностих — не лише як періоду дитинства активного прошарку сьогоденного суспільства, а і як феномену в українській історії, точки відліку ряду наших фантомного болю і незагоєних ран.

Роман „Хто ти такий?“ — це роман-виховання. Артем Чех розповідає власну історію — історію маленького хлопчика, який з широко розплющеними очима вбирає світ навколо, росте разом зі своєю країною, вчиться відчувати людей і жити на розхитаній й тривожній землі. Водночас він розповідає історію кожного з тих, хто власними очима бачив війну, хто з неї повернувся, хто всмоктав у себе її запах і запам’ятав безліч її масок. І більше: історію цілого пласту людей, чиї власні долі намертво пов'язані з війною й хто закладає цей пекучий досвід своєму оточенню, родині, спільноті. Автор показує ґрунт, щиро здобрений багатоликими ґатунками болю, і як ми проростаємо з цього ґрунту, не завжди усвідомлюючи, що саме прив’язує нас до землі.

Взаємини п’ятирічного Тимофія й цілком вже дорослого, контуженого після Афганської війни Фелікса — це відфільтровані й витримані роками свідчення про невидимі наслідки війни, які покликані змусити нас нарешті гідно зазирнути їм у вічі. Хто знає, можливо, ця книжка — ваш шлях до примирення? Можливо, вона допоможе вам побачити, куди ми рухалися двадцять із лишком років тому, і куди рухаємося зараз? Ця рефлексія багатовимірна, й саме тому кожен читач знайде власний внутрішній відгук на події, які трапилися з усім світом (навіть у тих, хто цього не знав) ■

Lesetipp

Susanne Stein

DAS KIND UND SEINE BEFREIUNG VOM SCHATTEN DER GROSSEN, GROSSEN ANGST

Das ist ein Bilderbuch für Flüchtlingsfamilien und ihre Unterstützer:innen.

Das Trauma-Bilderbuch versucht, ein schweres Thema verständlich darzustellen: Ein Kind erlebt kriegsbedingt eine überwältigende Angstsituation, der „Schatten dieser Angst“ verfolgt das Kind noch, wenn die schreckliche Situation bereits eine ferne Vergangenheit geworden sein könnte.

Es kann Kindern, Eltern und deren Unterstützer:innen helfen, die ebenso unsichtbare wie lebenseinschränkende Belastung zu verstehen. Es zeigt auf, was das Kind jetzt braucht: praktische Hilfen im Alltag, tröstende Botschaften der Eltern und evt. den Weg in eine Therapie. Das Bilderbuch entstand aus dem persönlichen Kontakt zu geflüchteten Familien und der Anteilnahme an ihrem Schicksal. Freundlicherweise wurde das Bilderbuch vor der Veröffentlichung von zwei Trauma-Therapeutinnen der Stiftung Children for Tomorrrow im Universitätsklinikum Hamburg-Eppendorf Korrektur gelesen.

Nutzen Sie diesen QR-Code, um das Buch herunterzuladen

Als Familie können Sie das Trauma-Bilderbuch im Internet lesen, es ausdrucken, mit ihren Kindern ansehen und die Malvorlagen benutzen. Sie können es auch an Ihre Freunde weitergeben. Weitere Hinweise für Eltern finden Sie im Bilderbuch.

Als Unterstützer:in können Sie ebenfalls das Bilderbuch kostenlos ausdrucken oder die Links weiterleiten und es so Flüchtlingsfamilien oder ihren Freunden, Lehrern:innen, Kindergärtnern/innen, ehrenamtlichen Betreuer:innen zugänglich machen. Es lässt sich auch als Präsentation in Fortbildungen einsetzen. In Kitas und Schulen kann es für Eltern- und Kinderberatungen verwendet werden. Da das Bilderbuch ursprünglich für die Nutzung innerhalb der Familie gedacht war, beachten Sie bitte die Verwendungsnachweise in den FAQs, die für Helfer:innen ohne trauma-therapeutische Ausbildung nützlich und wichtig sind. In den FAQs wird auch in aller Kürze die Entstehungsgeschichte des Bilderbuchs erläutert. Das Buch ist auch auf Ukrainisch verfügbar, dank der Übersetzung von Julia Marushko ■

НІЧ БУЛА. БУЛО ТАК ТИХО.
А ТЕПЕР ЯСКРАВЕ СЯЙВО.
У ВІКНО ЛЕТЯТЬ КОМЕТИ,
ОБГАНЯЮТЬ ОДНА ОДНУ.
МЕРЕХТЯТЬ БЛУСКУЧІ ЗІРКИ —
СКЛО. ЩО ВИБИЛО ІЗ ШИБКИ.

Я МАЛЮЮ СИНЕ НЕБО.
СОНЦЕ ТЕПЛЕ,
ЖОВТИЙ СОНЯХ.
МАМУ, ТАТА, БАБЦЮ ЛЮСЮ,
БРАТА, КИЦЬКУ. НАШ БУДИНОК:
ІГРАШКОВУ ТА ВІТАЛЬНЮ,
ДЕ ЗАВЖДИ ПАНУЄ РАДІСТЬ.

А ТЕПЕР НЕМА НІЧОГО.
ВСЕ ВКРИВАЄ ЧОРНИЙ ПОПІЛ.
РІДНІ СПАТИ ПОЛЯГАЛИ
НА ПІДЛОЗІ БІЛЯ КУХНІ.

МОЖЕ ЦЕ ТАКА ЗАБАВА?
ЇХ НІЧОГО НЕ ТУРБУЄ,
НАВІТЬ ТЕ,
ЩО Я БЕЗ КАПЦІВ...

ДОПОМОЖЕ У ЦІЙ СПРАВІ
МІЙ МЕДВЕДИК
НЕДОЛУГИЙ.

ВІДРИВАЮ
ЙОМУ ЛАПИ,
НІС ПРОКОЛЮЮ
УЛАМКОМ.
МАЩУ МОРДУ
СИНЬОЙ ФАРБОЙ,
БО ЧЕРВОНОЇ
НЕ МАЮ.

НАЧЕ САМ
ТА ВСІ ДОВКОЛА,
Я КРИЧУ —
НІХТО НЕ ЧУЄ.

І ЛЕТЯТЬ НОВІ КОМЕТИ.
СВІСТ ЛУНАЄ СКРІЗЬ, НАВКОЛО.
Я ЛЯГАЮ ПОРУЧ З МАМОЙ.
ДУЖЕ ХОЧЕТЬСЯ ПОСПАТИ.

COMIX BY PUMPKIN_PIEART.JPG

© Kateryna Dorokhova
@kate_dorokhova